VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69
THỨ TƯ
27.5.2026 (11.4 Bính Ngọ)
Số 63 (4354)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Công bố quyết định bổ nhiệm Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng [2]

Thúc đẩy hợp tác phát thanh, truyền hình Việt Nam - Trung Quốc [3]

KHAI MẠC TUẦN VĂN HÓA VIỆT NAM TẠI CAMPUCHIA NĂM 2026:

Văn hóa Việt rực sáng giữa lòng Phnom Penh

● Việt Nam - Campuchia thúc đẩy hợp tác văn hóa, nghệ thuật và thông tin [6+7]

Chương trình nghệ thuật tôn vinh mối quan hệ hữu nghị truyền thống tốt đẹp Việt Nam - Campuchia **Ảnh: Đ.TOÁN**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Văn hóa, hồn cốt của thành phố mang tên Bác

● **PGS.TS BÙI HOÀI SƠN**

Nghị quyết 09-NQ/TW của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển TP.HCM trong kỷ nguyên mới mở ra một tầm nhìn lớn cho đô thị đặc biệt này: Không chỉ trở thành trung tâm kinh tế, tài chính, khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, điểm đến hàng đầu châu Á và đô thị toàn cầu trong tương lai, mà còn phải phát triển toàn diện văn hóa và con người văn minh, hiện đại, nghĩa tình, xứng đáng với thành phố mang tên Bác Hồ kính yêu. **(Xem tiếp trang 2)**

Kiến nghị điều chỉnh hướng tuyến đường sắt để bảo vệ di tích quốc gia đặc biệt tháp Hòa Lai [9]

Đừng để du lịch chỉ còn là những "clip triệu View" [8]

NẮNG NÓNG TIẾP TỤC GAY GẮT:

Cảnh báo, nguy hiểm nhất là sốc nhiệt [4]

Công bố quyết định bổ nhiệm Thứ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Huy Dũng

Hội nghị công bố Quyết định của Thủ tướng Chính phủ về việc tiếp nhận, bổ nhiệm Thứ trưởng Bộ VHTTDL đối với ông Nguyễn Huy Dũng, Ủy viên dự khuyết BCH Trung ương Đảng, Ủy viên chuyên trách Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, vừa được tổ chức tại Hà Nội. Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà chủ trì Hội nghị.

Cùng dự có Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh… Tại Hội nghị, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông công bố các quyết định của Thủ tướng Chính phủ; Ban Thường vụ Đảng ủy Chính phủ về công tác cán bộ đối với Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng. Phát biểu tại Hội nghị, Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà chúc mừng Đảng ủy và Bộ VHTTDL đã có thêm một cán bộ lãnh đạo trẻ, bổ sung vào nguồn nhân lực mới. Chúc mừng tân Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng trên cương vị mới, Phó Thủ tướng đánh giá, Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng là một cán bộ trẻ, trưởng thành từ một sinh viên xuất sắc rồi về công tác tại các đơn vị như Bộ TT&TT trước đây hay tỉnh Thái Nguyên (cũ) và Ban Chỉ đạo Trung ương về phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số...

Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà trao quyết định và tặng hoa chúc mừng Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng
Ảnh: TR.HUẤN

Phó Thủ tướng nhấn mạnh, Bộ VHTTDL là bộ quản lý nhà nước đa ngành, đa lĩnh vực, hiện Bộ đang đảm đương nhiều nhiệm vụ, thực hiện sứ mệnh lớn, vì thế đặt ra yêu cầu phải chuyển đổi số một cách đồng bộ, toàn diện và quyết liệt để phục vụ cho mục tiêu tăng trưởng hai con số của đất nước. Chính vì vậy, việc ông Nguyễn Huy Dũng được điều động về Bộ là một sự lựa chọn kỹ lưỡng, nhằm bổ sung nguồn nhân lực trẻ, chung tay, góp sức để Bộ VHTTDL hoàn thành các nhiệm vụ được giao.

Phó Thủ tướng mong muốn Bộ VHTTDL tạo điều kiện để tân Thứ trưởng phát huy thế mạnh sở trường trong lĩnh vực chuyển đổi số; Ngành cũng cần đổi mới tư duy trong việc quản trị các lĩnh vực như quản trị văn hóa trên môi trường số; quản trị và thúc đẩy sự phát triển của lĩnh vực du lịch; quản lý nhà nước về mặt báo chí trên nền tảng khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, theo tinh thần của Nghị quyết 57 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.

Phát biểu tại Hội nghị, Thứ trưởng Nguyễn Huy Dũng cho biết: "Tôi ý thức được trách nhiệm và hiểu rằng mình cần liên tục nỗ lực nhiều hơn nữa. Trở thành một người của ngành VHTTDL, tôi tự hào trở thành một phần nhỏ bé kết nối lịch sử nghìn năm của dân tộc, từ triết lý "Văn hóa phải soi đường cho quốc dân đi" của Bác Hồ đến thông điệp của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm: Văn hóa là sức mạnh mềm, là năng lượng gốc, vô tận của dân tộc Việt Nam", tân Thứ trưởng phát biểu, đồng thời cho biết sẽ tận tâm, tận lực tham mưu với Bộ trưởng, cùng các lãnh đạo Bộ và toàn ngành tập hợp, đoàn kết để kế thừa, phát triển, hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ được giao.

Trước đó, Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng đã ký Quyết định số 919/QĐ-TTg ngày 21.5.2026 về việc tiếp nhận, bổ nhiệm ông Nguyễn Huy Dũng giữ chức Thứ trưởng Bộ VHTTDL.

THU SÂM

Văn hóa...

(Tiếp theo trang 1)

Có thể nói, Nghị quyết 09 không chỉ là một nghị quyết về phát triển đô thị, phát triển kinh tế hay tổ chức lại không gian tăng trưởng cho TP.HCM. Sâu xa hơn, đây là một nghị quyết về tầm vóc, bản sắc và sứ mệnh của thành phố trong kỷ nguyên mới của dân tộc. Bởi một thành phố muốn trở thành đô thị toàn cầu không thể chỉ lớn lên bằng những tòa nhà cao tầng, những trung tâm tài chính, những tuyến giao thông hiện đại hay những dòng vốn đầu tư quốc tế. Một đô thị toàn cầu đúng nghĩa phải có linh hồn văn hóa, có bản sắc riêng, có con người sáng tạo, có đời sống nhân văn và có khả năng làm cho mọi cư dân cảm thấy mình thuộc về thành phố ấy.

TP.HCM là một không gian văn hóa đặc biệt của Việt Nam. Thành phố ấy không chỉ là nơi hội tụ kinh tế, thương mại, dịch vụ, khoa học - công nghệ, mà còn là nơi gặp gỡ của nhiều lớp ký ức, nhiều vùng văn hóa, nhiều cộng đồng cư dân, nhiều khát vọng lập nghiệp từ khắp mọi miền đất nước. Ở đó có lịch sử đấu tranh cách mạng hào hùng; có Bến Nhà Rồng; có Dinh Độc Lập, địa đạo Củ Chi, Chợ Lớn, sông Sài Gòn, Cần Giờ; có những khu chợ, con hẻm, bến cảng, dòng kênh, phố xá, không gian ẩm thực và nhịp sống đô thị phương Nam rất riêng. Tất cả làm nên một TP.HCM không chỉ năng động, hiện đại, mà còn giàu ký ức, nghĩa tình và sức sống văn hóa.

Chính vì vậy, yêu cầu phát triển toàn diện văn hóa và con người TP.HCM văn minh, hiện đại, nghĩa tình trong Nghị quyết 09 cần được nhìn nhận như một trụ cột của phát triển, chứ không phải một nội dung bổ trợ. Văn hóa ở đây không chỉ là lễ hội, biểu diễn nghệ thuật, bảo tồn di tích hay tổ chức sự kiện. Văn hóa phải được hiểu rộng hơn, đó là cách thành phố quy hoạch không gian sống; cách chính quyền phục vụ người dân; cách doanh nghiệp ứng xử với xã hội; cách người dân tham gia giao thông, bảo vệ môi trường, ứng xử nơi công cộng; cách thành phố chăm lo cho trẻ em, người già, người yếu thế, người nhập cư; cách mỗi cộng đồng dân cư giữ gìn ký ức, nếp sống và tình làng nghĩa xóm trong một đô thị đang đổi thay từng ngày.

Một TP.HCM văn minh trước hết phải là thành phố của con người. Người dân không chỉ cần nhà ở, việc làm, thu nhập, mà còn cần công viên, thư viện, bảo tàng, nhà hát, không gian sáng tạo, sân chơi trẻ em, thiết chế văn hóa cơ sở, không gian sinh hoạt cộng đồng. Khi một khu đô thị mới được xây lên, câu hỏi không chỉ là có bao nhiêu căn hộ, bao nhiêu mét vuông thương mại, mà còn là người dân ở đó sẽ gặp nhau ở đâu, trẻ em sẽ chơi ở đâu, người cao tuổi sẽ sinh hoạt ở đâu, cộng đồng sẽ kết nối với nhau như thế nào. Một đô thị hiện đại không thể thiếu những không gian nuôi dưỡng tâm hồn.

Một thành phố hiện đại cũng phải là thành phố biết dùng khoa học - công nghệ để phục vụ văn hóa và con người. Đặc biệt, TP.HCM có đủ điều kiện để trở thành trung tâm công nghiệp văn hóa hàng đầu cả nước và khu vực. Với dân số trẻ, thị trường lớn, tinh thần cởi mở, cộng đồng nghệ sĩ, doanh nghiệp sáng tạo, trường đại học, viện nghiên cứu, lực lượng truyền thông và công nghệ mạnh mẽ, thành phố có thể phát triển mạnh điện ảnh, âm nhạc, nghệ thuật biểu diễn, thời trang, thiết kế, quảng cáo, mỹ thuật, ẩm thực, trò chơi điện tử, nội dung số, du lịch văn hóa và kinh tế đêm. Đây không chỉ là lĩnh vực làm phong phú đời sống tinh thần, mà còn là ngành kinh tế có giá trị gia tăng cao, tạo việc làm cho người trẻ, nâng cao sức cạnh tranh đô thị và đưa hình ảnh thành phố ra thế giới.

Tuy nhiên, công nghiệp văn hóa chỉ phát triển khi thành phố biết nuôi dưỡng hệ sinh thái sáng tạo. Người sáng tạo cần không gian để thử nghiệm; doanh nghiệp văn hóa cần cơ chế để đầu tư; nghệ sĩ cần môi trường để cống hiến; di sản cần được đánh thức bằng những cách tiếp cận mới; các khu vực ven sông, nhà máy cũ, công trình cũ, khu phố lịch sử cần được tái sinh thành không gian văn hóa, nghệ thuật, sáng tạo, du lịch. Một thành phố có bản sắc không phải là thành phố đóng băng quá khứ, mà là thành phố biết làm cho quá khứ tiếp tục sống trong hiện tại và truyền cảm hứng cho tương lai. Trong hành trình ấy, hai chữ "nghĩa tình" có ý nghĩa đặc biệt. TP.HCM hấp dẫn không chỉ vì cơ hội làm ăn, không chỉ vì nhịp sống sôi động, mà còn vì sự bao dung, hào sảng, rộng mở của con người nơi đây. Bao thế hệ người nhập cư đã đến thành phố với hai bàn tay trắng, rồi tìm được cơ hội, tìm được chỗ đứng, tìm được tình người. Nghĩa tình ấy là một dạng "sức mạnh mềm" rất riêng của thành phố. Trong quá trình vươn lên thành đô thị toàn cầu, thành phố càng cần giữ gìn phẩm chất ấy như một căn cước văn hóa không thể thay thế.

Từ góc nhìn chính sách, điều quan trọng là phải thể chế hóa văn hóa trong mọi quyết sách phát triển. Quy hoạch 100 năm của thành phố cần có tầm nhìn văn hóa. Luật Đô thị đặc biệt cần có không gian cho sáng tạo, bảo tồn di sản, phát triển thiết chế văn hóa, công nghiệp văn hóa và bảo đảm quyền tiếp cận văn hóa của người dân. Các dự án hạ tầng lớn cần được đánh giá không chỉ bằng hiệu quả giao thông hay kinh tế, mà còn bằng tác động đến cảnh quan, cộng đồng, di sản và chất lượng sống. Các chính sách an sinh cần thấm đẫm tinh thần nhân văn, để không ai bị bỏ lại phía sau trong tiến trình phát triển…

Nghị quyết 09 đã mở ra một chân trời mới cho TP.HCM. Chân trời ấy sẽ thật sự bền vững khi văn hóa trở thành nền tảng, con người trở thành trung tâm, sáng tạo trở thành động lực, nghĩa tình trở thành bản sắc và văn minh trở thành chuẩn mực sống hằng ngày. ■

Thúc đẩy hợp tác phát thanh, truyền hình Việt Nam - Trung Quốc

● H.HƯƠNG

Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh vừa có buổi hội đàm với Ủy viên dự khuyết Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc, Phó Trưởng ban Tuyên truyền Trung ương Trung Quốc, Tổng cục trưởng Tổng cục Phát thanh Truyền hình Quốc gia Trung Quốc Tào Thục Mẫn, hôm 25.5, tại Hà Nội.

Tại hội đàm, hai bên đã trao đổi về tình hình hợp tác phát thanh, truyền hình và nghe nhìn trực tuyến giữa Việt Nam - Trung Quốc thời gian qua; chia sẻ những kinh nghiệm quản lý, chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ mới, phát triển nội dung số và đào tạo nguồn nhân lực trong bối cảnh truyền thông đa nền tảng phát triển mạnh mẽ. Hai bên đánh giá, trên cơ sở các văn kiện hợp tác đã ký kết, nhiều hoạt động thiết thực đã được triển khai như duy trì trao đổi đoàn thường niên, tham dự các diễn đàn, triển lãm chuyên ngành, Tuần lễ Phát thanh Truyền hình ASEAN - Trung Quốc, Tuần lễ nghe nhìn Lan Thương - Mê Công; qua đó tăng cường chia sẻ kinh nghiệm quản lý, cập nhật xu hướng công nghệ và thúc đẩy hợp tác nghe nhìn số.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh và bà Tào Thục Mẫn ký kết Bản ghi nhớ về đẩy mạnh hợp tác trong lĩnh vực phát thanh, truyền hình và nghe nhìn trực tuyến giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Tổng cục Phát thanh Truyền hình Quốc gia Trung Quốc **Ảnh: TR.HUẤN**

Tại hội đàm, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh chia sẻ những thách thức của lĩnh vực phát thanh, truyền hình và nghe nhìn trực tuyến trong quá trình phát triển, quản lý. Đó là sự thay đổi nhanh chóng của công nghệ truyền thông, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, điện toán đám mây và các nền tảng số mới; yêu cầu đào tạo, đào tạo lại nguồn nhân lực; tình trạng vi phạm bản quyền nội dung trên môi trường mạng; áp lực cạnh tranh giữa phát thanh, truyền hình truyền thống với nền tảng số và dịch vụ nội dung xuyên biên giới. Bộ trưởng cho biết, Việt Nam đang triển khai chủ trương sắp xếp, tinh gọn hệ thống cơ quan báo chí hoạt động phát thanh, truyền hình theo hướng chuyên nghiệp, hiện đại, hoạt động hiệu lực, hiệu quả hơn; đồng thời đẩy mạnh chuyển đổi số, phát triển mô hình truyền thông đa nền tảng và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực trong lĩnh vực phát thanh, truyền hình.

Về phía Trung Quốc, bà Tào Thục Mẫn đánh giá cao kết quả hợp tác giữa hai bên trong lĩnh vực phát thanh, truyền hình và nghe nhìn trực tuyến. Bà nhấn mạnh, giao lưu nhân văn giữ vai trò quan trọng trong tổng thể quan hệ hai nước, trong đó phát thanh, truyền hình và nghe nhìn trực tuyến là cầu nối sinh động, góp phần tăng cường hiểu biết, gắn kết nhân dân Việt Nam - Trung Quốc. Theo bà Tào Thục Mẫn, sự phát triển của công nghệ số, trí tuệ nhân tạo, phim truyền hình ngắn và các nền tảng nghe nhìn trực tuyến đang mở ra nhiều không gian hợp tác mới. Phía Trung Quốc mong muốn hai bên tiếp tục làm sâu sắc hợp tác nội dung, chuyển đổi số, ứng dụng AI, trao đổi công nghệ và đào tạo nguồn nhân lực.

Về phương hướng thời gian tới, hai bên thống nhất xây dựng kế hoạch triển khai các chương trình hợp tác cụ thể, tập trung trao đổi kinh nghiệm trong xây dựng, hoàn thiện chính sách pháp luật; quản lý nội dung; quản lý và phát triển dịch vụ phát thanh, truyền hình, nghe nhìn trực tuyến, bao gồm dịch vụ trên nền tảng số và nền tảng xuyên biên giới. Trong khuôn khổ hội đàm, hai bên đã ký kết Bản ghi nhớ về đẩy mạnh hợp tác trong lĩnh vực phát thanh, truyền hình và nghe nhìn trực tuyến giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Tổng cục Phát thanh Truyền hình Quốc gia Trung Quốc. Văn kiện này là cơ sở để hai bên tiếp tục cụ thể hóa hợp tác, thúc đẩy chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ mới, phát triển nội dung nghe nhìn và mở rộng giao lưu truyền thông trong thời gian tới. ■

Nâng cao năng lực về chuyển đổi số cho cán bộ ngành VHTTDL

Từ ngày 26-29.5, tại TP Huế, Trường Cán bộ quản lý văn hóa, thể thao và du lịch (Bộ VHTTDL) tổ chức Lớp bồi dưỡng ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số năm 2026.

Lớp học có sự tham gia của hơn 130 học viên là các cán bộ quản lý, chuyên viên của ngành VHTTDL đến từ các địa phương như Huế, Đà Nẵng, Quảng Trị, Quảng Ngãi, Khánh Hòa, Lâm Đồng, Cần Thơ và các đơn vị thuộc Bộ VHTTDL. Tại khóa học, các học viên sẽ được trang bị nhiều kiến thức thiết thực qua các chuyên đề như: Tổng quan về chuyển đổi số và một số nền tảng số trong quản lý điều hành công việc; Nghệ thuật giao tiếp với AI và trợ lý ảo chuyên ngành văn hóa, thể thao và du lịch; Chiến lược AI quốc gia, chương trình hành động chuyển đổi AI quốc gia và các chính sách thúc đẩy phát triển AI tại Việt Nam; Ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong thực thi nhiệm vụ, công vụ, bảo đảm an toàn, bảo mật thông tin và đạo đức sử dụng trí tuệ nhân tạo; Chuyển đổi số ngành văn hóa, thể thao và du lịch - bức tranh toàn cảnh và lộ trình…

Phát biểu khai giảng, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Phan Tâm yêu cầu khóa học bám sát quan điểm chỉ đạo của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Ban chỉ đạo 57 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia. Theo Thứ trưởng Phan Tâm, thời gian qua cho thấy khó khăn lớn nhất của chuyển đổi số không nằm ở công nghệ mà nằm ở tư duy và cách tổ chức thực hiện. Chuyển đổi số không thể triển khai manh mún, rời rạc hay chỉ giao cho bộ phận kỹ thuật. Muốn hiệu quả, cần đổi mới nhận thức lãnh đạo, cải tiến quy trình, chuẩn hóa và chia sẻ dữ liệu; nếu không sẽ chỉ mang tính hình thức. Thời gian tới, Bộ VHTTDL sẽ đặc biệt tập trung vào kiến thức dữ liệu ngành, từ điển dữ liệu, quản trị dữ liệu, kết nối và liên thông dữ liệu toàn ngành.

Lớp bồi dưỡng có sự tham gia của hơn 130 học viên là cán bộ quản lý, chuyên viên ngành VHTTDL đến từ nhiều địa phương

"Ngành VHTTDL là ngành đặc thù, chúng ta không chỉ quản lý thủ tục hành chính mà còn đang quản lý di sản văn hóa của dân tộc, đời sống tinh thần xã hội, dữ liệu về sáng tạo nghệ thuật, thể thao và du lịch, đặc biệt là những giá trị có chiều sâu lịch sử và bản sắc văn hóa quốc gia. Nếu làm tốt chuyển đổi số, chúng ta có thể tạo ra năng lực hoàn toàn mới cho ngành phát triển", Thứ trưởng Phan Tâm nhấn mạnh. Một nội dung trọng tâm của khóa học là ứng dụng AI trong công tác quản lý. Thứ trưởng cho biết, điều quan trọng không phải chạy theo công nghệ mà là hiểu đúng và sử dụng hiệu quả AI để giải quyết các vấn đề thực tiễn. AI hỗ trợ phân tích dữ liệu, xây dựng chính sách và phục vụ người dân, song cần bảo đảm an toàn, an ninh, đạo đức sử dụng công nghệ và bảo vệ các dữ liệu liên quan đến văn hóa, bản quyền, quyền riêng tư.

Tin, ảnh: S.THÙY

NẮNG NÓNG TIẾP TỤC GAY GẮT:

Cảnh báo, nguy hiểm nhất là sốc nhiệt

● THẢO LAM

Những ngày nắng nóng vừa qua, nhiều cơ sở y tế liên tiếp tiếp nhận người bệnh nhập viện trong tình trạng say nắng, say nóng sau khi làm việc ngoài trời trong điều kiện nhiệt độ cao.

Người bệnh N.B.K (50 tuổi, xã Phùng Nguyên, Phú Thọ) gặt lúa liên tục khoảng hai giờ dưới trời nắng nóng, sau đó xuất hiện mệt lả, hoa mắt, chóng mặt, vã mồ hôi, thở nhanh, co quắp tay chân và đau mỏi toàn thân. Ngay khi nhập viện, bệnh nhân được chẩn đoán say nắng, say nóng và xử trí tích cực bằng bù nước, điện giải và làm mát cơ thể. Sau khoảng 1 giờ cấp cứu, tình trạng cải thiện rõ rệt, bệnh nhân tỉnh táo trở lại và dự kiến sớm được xuất viện.

Nhiều ca nguy kịch

Một người bệnh khác là L.T.K (69 tuổi, xã Thổ Tang, Phú Thọ) nhập viện trong tình trạng đặc biệt nguy kịch bị choáng ngất khi đang làm việc ngoài đồng. Trước đó, bệnh nhân này đã được sơ cứu tại trạm y tế với biểu hiện sốt cao 40°C. Khi chuyển đến Khoa Hồi sức tích cực - Chống độc, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Phú Thọ, người bệnh rơi vào hôn mê sâu (Glasgow 5 điểm), thân nhiệt tăng 41-42°C, huyết áp phải duy trì bằng thuốc vận mạch, thiểu niệu. Các bác sĩ chẩn đoán bệnh nhân bị sốc nhiệt kèm suy đa tạng, tình trạng cấp cứu đặc biệt nguy hiểm. Ngay lập tức, bệnh nhân được triển khai các biện pháp hồi sức tích cực như hạ thân nhiệt chỉ huy, thở máy, dùng thuốc vận mạch, bù nước điện giải và theo dõi sát. Hiện tình trạng vẫn rất nặng và cần tiếp tục điều trị tích cực.

Các bác sĩ cho biết, sốc nhiệt xảy ra khi cơ thể tiếp xúc lâu với môi trường nhiệt độ cao hoặc lao động gắng sức dưới nắng nóng, khiến cơ chế điều hòa thân nhiệt bị rối loạn. Khi thân nhiệt tăng quá mức, cơ thể có thể nhanh chóng rơi vào suy đa cơ quan, gây tổn thương não, tim mạch, hô hấp và có nguy cơ tử vong nếu không được cấp cứu kịp thời. Các biểu hiện thường gặp gồm mệt lả, đau đầu, chóng mặt, khát nhiều, da nóng đỏ, thở nhanh, tim đập nhanh, buồn nôn, rối loạn ý thức. Ở giai đoạn nặng, người bệnh có thể sốt cao trên 39-40°C, co quắp, lơ mơ hoặc hôn mê.

Tại Trung tâm Cấp cứu A9, Bệnh viện Bạch Mai, ThS.Bs Đặng Tuấn Dũng cho biết, mỗi ngày, trung bình Trung tâm tiếp nhận khoảng 250 bệnh nhân đến khám, thì trong những ngày nắng nóng, con số tăng lên khoảng 300 ca. Trong đó, số lượng bệnh nhân nhập viện do các vấn đề liên quan đến nắng nóng tăng khoảng 20-30%. Theo bác sĩ Dũng, với nhiệt độ ngoài trời thường xuyên trên 40°C ảnh hưởng rất lớn đến sức khoẻ như cháy nắng, chuột rút, ngất, say nắng…, trong đó nguy hiểm nhất là sốc nhiệt. Nguyên nhân là thời tiết nắng nóng cực đoan khiến cơ thể không thải nhiệt hiệu quả. Khi lao động hoặc vận động cường độ cao dưới trời nắng, cơ thể sinh ra lượng nhiệt lớn, đồng thời mất nhiều nước và điện giải qua mồ hôi. Nếu không được bù đủ, người bệnh sẽ rơi vào trạng thái rối loạn chuyển hóa. Do đó, bác sĩ khuyến cáo người dân không nên ra trời nắng khi không cần thiết.

Người lao động ngoài trời như shipper, thợ xây, nông dân… cần hạn chế làm việc vào khung giờ nắng gắt từ 11h - 13h. Nếu bắt buộc phải làm việc, cần đội mũ nón, sử dụng mái che, quạt hoặc điều hòa để giảm nhiệt. Về dinh dưỡng, người dân cần ăn uống đầy đủ, tăng cường rau xanh và trái cây; hạn chế đồ uống có cồn, nước ngọt nhiều đường, thức ăn nhiều dầu mỡ; cần ưu tiên thực phẩm dễ tiêu, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm.

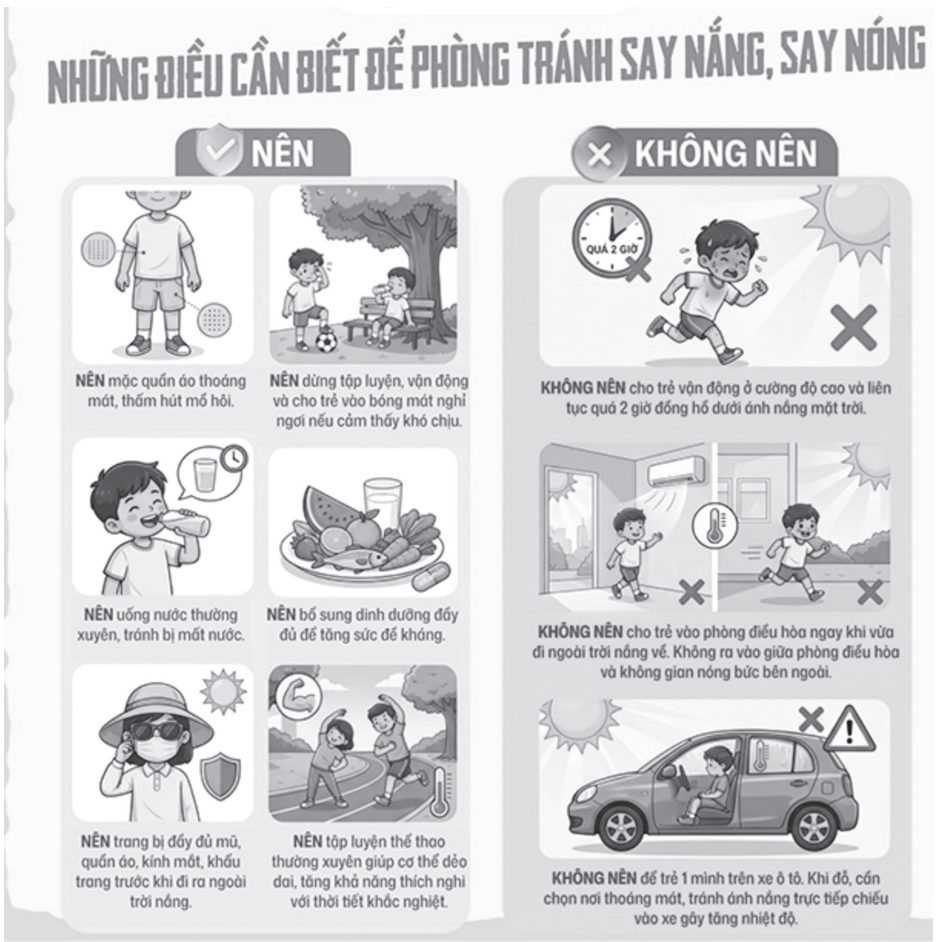
Chăm sóc trẻ trong thời tiết cực đoan

Không chỉ người lớn, nhiều trẻ nhỏ nhập viện cũng gia tăng. Tại Bệnh viện Sản - Nhi Bắc Ninh số 1, lượng bệnh nhi nhập viện trong những ngày nắng nóng gần đây tăng khoảng 7%, trong đó nhiều trẻ diễn biến nặng. Tình hình cũng tương tự ở Bệnh viện Sản - Nhi số 2.

Chỉ trong ngày 25.5, ca cấp cứu ngoài giờ hành chính lại tăng khoảng 30%, tập trung nhiều vào buổi chiều và tối. Các bệnh thường gặp gồm sốt cao co giật, viêm phế quản, tay chân miệng, viêm amidan… Theo BS chuyên khoa II Phan Thị Yến, Trưởng khoa Khám bệnh - Cấp cứu ban đầu, một số trường hợp trở nặng do sử dụng điều hòa không đúng cách hoặc tự ý mua thuốc điều trị tại nhà, không được theo dõi dẫn đến khi nhập viện đã ở tình trạng nặng như co giật, viêm phổi, suy hô hấp phải thở oxy, tiêu chảy cấp gây mất nước nặng... TS.BS. Lê Ngọc Duy, Trưởng khoa Cấp cứu và Chống độc, Bệnh viện Nhi Trung ương chia sẻ, trẻ bị say nắng, say nóng có thể xuất hiện hàng loạt triệu chứng nguy hiểm như: Sốt cao trên 40 độ; da nóng đỏ và khô (không ra mồ hôi); khó thở; mạch nhanh, mạnh; đau đầu, chóng mặt; buồn nôn, nôn; co giật, hôn mê, thậm chí dẫn đến tử vong nếu không được phát hiện sớm và điều trị kịp thời.

Hiện nay, thời tiết đang bước vào giai đoạn nắng nóng gay gắt, làm gia tăng nguy cơ say nắng, say nóng, đặc biệt ở trẻ nhỏ khi vui chơi hoặc hoạt động ngoài trời trong thời gian dài. Vì vậy, cha mẹ cần đặc biệt lưu ý các biện pháp bảo vệ sức khỏe cho trẻ, chủ động phòng tránh nguy cơ say nắng, say nóng và các biến chứng có thể xảy ra. Các bác sĩ khuyến cáo, phụ huynh cần chủ động bảo vệ trẻ trong những ngày nắng nóng bằng nhiều biện pháp đơn giản nhưng hiệu quả. Trong đó, trẻ nên mặc quần áo rộng rãi, thoáng mát, thấm hút mồ hôi tốt; uống nước thường xuyên để tránh mất nước; bổ sung đầy đủ dinh dưỡng nhằm tăng sức đề kháng.

Khi ra ngoài trời nắng, cần trang bị đầy đủ mũ, kính mắt, khẩu trang và hạn chế cho trẻ vận động cường độ cao liên tục quá hai giờ dưới ánh nắng mặt trời. Nếu trẻ có biểu hiện mệt, khó chịu, cần cho nghỉ ngơi ngay tại nơi có bóng mát. Ngoài ra, bác sĩ cũng lưu ý không nên cho trẻ vào phòng điều hòa ngay sau khi vừa đi ngoài trời nắng về hoặc liên tục di chuyển giữa môi trường nóng và lạnh vì có thể khiến cơ thể bị sốc nhiệt. Một trong những cảnh báo đặc biệt quan trọng là tuyệt đối không để trẻ một mình trên ô tô, kể cả trong thời gian ngắn. Nhiệt độ trong xe có thể tăng rất nhanh dưới trời nắng, gây nguy hiểm nghiêm trọng đến tính mạng của trẻ. Bên cạnh đó, việc tập luyện thể thao thường xuyên, duy trì thể trạng tốt cũng giúp trẻ tăng khả năng thích nghi với thời tiết khắc nghiệt trong mùa hè. ■

Khuyến cáo của bác sĩ để chăm sóc trẻ trong mùa nắng nóng

TP.HCM tăng cường dạy bơi cho học sinh để phòng, tránh đuối nước

Để đảm bảo an toàn, chủ động phòng, tránh tai nạn đuối nước cho người dân, đặc biệt là đối tượng trẻ em, thanh thiếu niên trong dịp hè và mùa mưa lũ, UBND TP.HCM vừa có văn bản chỉ đạo các đơn vị liên quan tăng cường các giải pháp phòng, tránh tai nạn đuối nước trên địa bàn. Theo UBND TP.HCM, thời gian qua, tại các hồ chứa nước thủy lợi trên địa bàn thành phố đã xảy ra tình trạng đuối nước gây thiệt hại tính mạng của người dân. Cụ thể từ tháng 6 năm 2025 đến nay đã xảy ra 5 vụ đuối nước trong hồ chứa thủy lợi, làm chết 5 người.

Mặc dù các đơn vị liên quan đã triển khai nhiều giải pháp phòng, tránh tai nạn đuối nước, tuy nhiên vẫn còn tình trạng người dân, đặc biệt là các em học sinh, thanh thiếu niên tự ý ra vào các khu vực đập dâng, hồ chứa nước, kênh mương, thủy lợi… dẫn đến nguy cơ xảy ra các vụ tai nạn đuối nước đáng tiếc xảy ra. Trước tình trạng này, UBND TP.HCM yêu cầu các đơn vị liên quan khẩn trương xây dựng kế hoạch kiểm tra về công tác phòng, chống đuối nước nhằm kịp thời phát hiện, ngăn chặn tình trạng tập trung cắm trại, bơi lội, câu cá, thể thao tự phát… trong khu vực công trình thủy lợi, đập dâng, hồ chứa nước. Đồng thời lắp đặt camera giám sát tại các khu vực thường xuyên xuất hiện những hoạt động tập trung nói trên; rà soát, bổ sung biển cấm, biển cảnh báo nguy hiểm để phòng ngừa sự cố đuối nước.

UBND các xã, phường, đặc khu chỉ đạo các trường học trên địa bàn tổ chức các lớp dạy bơi và hướng dẫn kỹ năng phòng, tránh đuối nước cho trẻ em, thanh thiếu niên. Xây dựng phương án huy động lực lượng, phương tiện tại chỗ ứng cứu tai nạn đuối nước xảy ra trên địa bàn. UBND TP.HCM cũng giao Công an thành phố sẵn sàng lực lượng, phương tiện, trang thiết bị để tìm kiếm, cứu vớt nạn nhân bị đuối nước khi có lệnh điều động. Thực hiện các biện pháp nghiệp vụ để điều tra xác định nguyên nhân các tai nạn đuối nước xảy ra, đặc biệt là các vụ tai nạn đuối nước có yếu tố người nước ngoài.

Lãnh đạo TP.HCM cũng yêu cầu chủ đầu tư các công trình thủy lợi đang thi công trên địa bàn phải bố trí rào chắn, lắp đặt biển cảnh báo, biển cấm tại khu vực nguy hiểm, san lấp các hố xây dựng không còn sử dụng để phòng tránh nguy cơ xảy ra tai nạn đuối nước.

HOÀNG HẢI

VIẾT TIẾP "SAU GẦN MỘT NĂM VẬN HÀNH CHÍNH QUYỀN HAI CẤP":

Nguy cơ thiếu cán bộ chuyên môn sâu

● **THẢO NGUYÊN**

Vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp đang mở ra kỳ vọng về một nền hành chính tinh gọn, hiệu quả hơn, nhưng cũng đang đặt ra những áp lực không nhỏ đối với đội ngũ cán bộ ở xã, phường, trong đó có những người làm công tác văn hóa, thông tin, thể thao...

Tại nhiều xã, phường hiện nay, cán bộ văn hóa không còn chỉ phụ trách lĩnh vực văn nghệ hay thông tin tuyên truyền như trước. Trong mô hình quản lý mới, họ phải kiêm nhiệm nhiều đầu việc và "phải làm được mọi thứ".

Cán bộ "đa di năng"

Ở những địa bàn có nhiều di tích, lễ hội hoặc làng nghề truyền thống, khối lượng công việc càng lớn hơn. Có cán bộ phải phụ trách hàng chục di tích, thường xuyên kiểm tra tình trạng xuống cấp, phối hợp tổ chức lễ hội, xử lý hồ sơ tu bổ, giải quyết phản ánh của người dân, đồng thời cập nhật dữ liệu số hóa theo yêu cầu mới.

Điều đáng nói là trong khi nhiệm vụ ngày càng nhiều, biên chế lại không tăng tương ứng. Sau quá trình sắp xếp, tinh gọn bộ máy, nhiều nơi chỉ còn một hoặc hai cán bộ phụ trách toàn bộ lĩnh vực văn hóa - xã hội ở cấp cơ sở. Một cán bộ văn hóa ở một tỉnh đồng bằng Bắc Bộ chia sẻ, có những thời điểm phải "chạy" liên tục từ sáng đến tối vì cùng lúc diễn ra lễ hội, hoạt động thể thao quần chúng, kiểm tra cơ sở karaoke và cập nhật dữ liệu hành chính. "Công việc văn hóa vốn đã không có giờ giấc cố định. Dịp lễ hội hay sự kiện lớn, cán bộ gần như làm xuyên cuối tuần", người này nói. Khác với nhiều lĩnh vực có thể nhìn thấy kết quả ngay bằng số liệu hay công trình cụ thể, công tác văn hóa thường mang tính nền tảng, lâu dài và khó định lượng. Nhưng vấn đề ở chỗ, yêu cầu quản lý ngày càng cao, trong khi điều kiện thực hiện lại chưa tương xứng khiến nhiều người cảm thấy áp lực lớn.

Nhiều cán bộ tâm sự, ở cấp xã, phường, người làm công tác văn hóa còn thường xuyên đứng giữa nhiều áp lực khác nhau: Áp lực từ người dân, từ yêu cầu quản lý, từ tiến độ công việc và cả từ kỳ vọng "phải làm được mọi thứ". Chỉ cần một lễ hội xảy ra mất trật tự, một di tích xuống cấp hay một hoạt động văn hóa bị phản ánh, người chịu trách nhiệm đầu tiên thường vẫn là cán bộ văn hóa cơ sở. Một trong những câu chuyện gây chú ý thời gian qua là cùng một lúc nhiều cán bộ của phòng quản lý di sản văn hóa tại Bắc Ninh có nguyện vọng xin chuyển công tác. Đây là địa phương có mật độ di tích dày đặc, nổi tiếng với nhiều loại hình di sản văn hóa đặc sắc như UNESCO ghi danh Dân ca Quan họ Bắc Ninh.

Tuy nhiên, phía sau vẻ ngoài sôi động của đời sống văn hóa là áp lực rất lớn đối với những người trực tiếp làm công tác quản lý. Một cán bộ trong ngành chia sẻ rằng, công việc quản lý di sản không chỉ là ngồi bàn giấy. Họ phải thường xuyên đi cơ sở, kiểm tra hiện trạng di tích, xử lý các vấn đề phát sinh liên quan đến tu bổ, xây dựng, tín ngưỡng, lễ hội, phối hợp với nhiều đơn vị chuyên môn khác nhau. Có thời điểm, một cán bộ phải theo dõi hàng chục hồ sơ cùng lúc. Trong khi đó, thu nhập và cơ hội phát triển nghề nghiệp lại chưa đủ sức giữ chân người trẻ. Nhiều người sau vài năm làm việc đã chuyển sang lĩnh vực khác ổn định hơn, thu nhập tốt hơn và ít áp lực hơn.

Việc nhiều cán bộ xin nghỉ hoặc chuyển việc không đơn thuần là câu chuyện nhân sự, mà còn đặt ra nguy cơ thiếu hụt nguồn lực có chuyên môn trong lĩnh vực bảo tồn văn hóa. Đặc biệt, với những địa phương giàu di sản, nếu thiếu đội ngũ am hiểu chuyên môn, việc quản lý và gìn giữ giá trị Văn hóa sẽ gặp rất nhiều khó khăn. Một thực tế đang diễn ra ở nhiều địa phương là ngành văn hóa ngày càng khó thu hút nhân lực trẻ. Sinh viên tốt nghiệp các ngành quản lý văn hóa, bảo tồn, bảo tàng học hay thư viện học thường có xu hướng tìm kiếm công việc tại doanh nghiệp, truyền thông hoặc các tổ chức tư nhân thay vì về cơ sở. Lý do không chỉ nằm ở thu nhập. Với nhiều người trẻ, môi trường làm việc ở cấp xã, phường còn thiếu điều kiện để phát huy chuyên môn. Công việc hành chính quá nhiều khiến họ ít có cơ hội sáng tạo hay triển khai các ý tưởng mới.

Trong khi đó, lĩnh vực văn hóa hiện nay lại cần đội ngũ nhân lực đa kỹ năng, vừa hiểu chuyên môn văn hóa, vừa có khả năng công nghệ, truyền thông và tổ chức cộng đồng. Nếu không có chính sách đào tạo và giữ chân phù hợp, nguy cơ "già hóa" đội ngũ cán bộ văn hóa cơ sở sẽ ngày càng rõ rệt.

Cần nhìn nhận thấu đáo về nguồn nhân lực

Ở nhiều địa phương, những người làm văn hóa cơ sở vẫn đang lặng lẽ gắn bó với nghề bởi tình yêu công việc và sự gắn kết với cộng đồng. Họ thuộc tên từng nghệ nhân trong làng, nhớ lịch từng lễ hội, hiểu giá trị của từng mái đình, từng làn điệu dân ca, từng phong tục đang dần mai một. Nhưng tình yêu nghề, suy cho cùng, cũng cần được "nâng đỡ" bằng những điều kiện thực tế.

Tinh gọn bộ máy là yêu cầu tất yếu để nâng cao hiệu quả quản lý, nhưng cùng với đó, câu chuyện nhân lực cũng cần được nhìn nhận thấu đáo hơn. Không thể chỉ giảm đầu mối mà thiếu tính toán đến đặc thù của lĩnh vực văn hóa, nơi hiệu quả công việc nhiều khi không thể đo đếm bằng những con số ngắn hạn. Nhiều ý kiến cho rằng cần có chính sách phù hợp hơn cho đội ngũ văn hóa cơ sở: Tăng cường đào tạo kỹ năng số, giảm áp lực thủ tục hành chính, có cơ chế thu hút nhân lực trẻ và tạo điều kiện để người làm nghề được phát huy chuyên môn. Kinh nghiệm từ Hà Nội cho thấy, để hoàn thiện tổ chức bộ máy theo hướng tinh gọn nhưng vẫn bảo đảm hiệu quả vận hành, phù hợp với yêu cầu thực tiễn của mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, Thường trực Thành ủy Hà Nội xác định: Thành phố sẽ rà soát, sắp xếp đội ngũ cán bộ theo hướng hợp lý, đồng thời kiên quyết xử lý những trường hợp không đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, hiệu quả công tác thấp; song song với đó là xây dựng cơ chế khuyến khích, động viên, giữ chân những cán bộ có năng lực và tâm huyết.

Để nâng cao chất lượng đội ngũ ở cơ sở, Hà Nội cũng đẩy mạnh công tác đào tạo, bồi dưỡng theo hướng thiết thực, sát thực tế, chú trọng phương thức tập huấn "cầm tay chỉ việc", giúp cán bộ nhanh chóng thích ứng với yêu cầu công việc mới; đồng thời khuyến khích tinh thần tự học, tự bồi dưỡng kiến thức chuyên môn và kỹ năng nghiệp vụ. Cùng với đó, thành phố tiếp tục hoàn thiện cơ chế phân cấp, phân quyền, kịp thời tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc để cấp xã, phường có đủ thẩm quyền và điều kiện giải quyết công việc nhanh chóng, hiệu quả hơn. Đặc biệt, chuyển đổi số tiếp tục được xem là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, với việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, triển khai đồng bộ các nền tảng số từ thành phố đến cơ sở và tăng cường dịch vụ công trực tuyến toàn trình, hướng tới nền hành chính hiện đại, thuận tiện hơn cho người dân và giảm áp lực xử lý công việc cho cán bộ cơ sở. ■

Phải kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho cơ sở

Tỉnh ủy Khánh Hòa vừa tổ chức hội nghị sơ kết một năm vận hành bộ máy của hệ thống chính trị và chính quyền địa phương 2 cấp. Từ thực tiễn, Khánh Hòa kiến nghị, đề xuất Chính phủ ban hành chính sách tiền lương theo vị trí việc làm, bảo đảm quyền lợi chính đáng cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức cấp xã trong mô hình chính quyền 2 cấp; cho phép thực hiện hợp đồng chuyên môn, nghiệp vụ trong chỉ tiêu biên chế giai đoạn đầu thực hiện chính quyền địa phương 2 cấp; xem xét giao biên chế viên chức khi thành lập mới đơn vị sự nghiệp công lập đa ngành, đa lĩnh vực trực thuộc UBND cấp xã.

Ông Trần Phong, Bí thư Tỉnh ủy Khánh Hòa đề nghị các cơ quan, đơn vị cấp tỉnh phải chủ động hơn nữa trong hướng dẫn, phối hợp với các địa phương, kịp thời giải đáp, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc ngay cho cơ sở. Các địa phương tiếp tục xây dựng, hoàn thiện tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị trong thời gian tới. Đối với công tác cán bộ, cần sắp xếp phù hợp với năng lực, sở trường cán bộ; tạo môi trường làm việc tốt để phát huy trí tuệ tập thể… Thực hiện các chủ trương, nghị quyết, kết luận của Trung ương về sắp xếp tổ chức bộ máy và vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp, tỉnh đã tập trung kiện toàn tổ chức bộ máy, bảo đảm hoạt động thông suốt của hệ thống chính trị từ tỉnh đến cơ sở…

T.SƯƠNG

Cán bộ văn hóa xã, phường là những người gần dân nhất, hiểu rõ nhất đời sống văn hóa địa phương và trực tiếp vận hành các hoạt động cộng đồng

Việt Nam - Campuchia thúc đẩy hợp tác văn hóa, nghệ thuật và thông tin

● **ĐÌNH TOÁN (từ Phnom Penh, Vương quốc Campuchia)**

Trong khuôn khổ Tuần Văn hóa Việt Nam tại Campuchia năm 2026, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy đã có các buổi hội đàm với Bộ trưởng Bộ Thông tin Vương quốc Campuchia Neth Pheaktra và Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Nghệ thuật Campuchia Phoeurng Sackona nhằm thúc đẩy hợp tác trong các lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, truyền thông và lưu trữ thông tin.

Tại buổi hội đàm diễn ra ngày 26.5, Bộ trưởng Bộ Thông tin Campuchia Neth Pheaktra đề xuất hai nước tăng cường trao đổi thông tin, quảng bá văn hóa - du lịch, đồng thời mong muốn Việt Nam tiếp tục hỗ trợ Campuchia trong đào tạo nguồn nhân lực, chuyển giao kỹ thuật và trang thiết bị phục vụ lĩnh vực thông tin, truyền thông. Hai bên cũng nhất trí cần mở rộng hợp tác về lưu trữ và chia sẻ dữ liệu thông tin.

Nhất trí với các đề xuất từ phía Campuchia, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy khẳng định Việt Nam sẵn sàng cử chuyên gia, giảng viên tham gia giảng dạy, chia sẻ kinh nghiệm và hỗ trợ chuyên môn trong các chương trình đào tạo theo thỏa thuận giữa hai bên.

Thứ trưởng đồng thời đề xuất tăng cường hợp tác trong sản xuất và trao đổi nội dung truyền thông nhằm quảng bá hình ảnh đất nước, con người, lịch sử, văn hóa, thể thao, du lịch cũng như những thành tựu phát triển kinh tế - xã hội của mỗi quốc gia. Việc trao đổi thông tin sẽ được triển khai qua các kênh phù hợp, trên cơ sở thống nhất giữa hai bên, qua đó góp phần tăng cường hiểu biết, thúc đẩy giao lưu nhân dân và củng cố quan hệ hữu nghị Việt Nam - Campuchia.

Bên cạnh lĩnh vực truyền thông, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cũng đề nghị hai nước phối hợp nâng cao năng lực lưu trữ thông tin thông qua việc tăng cường kết nối và phát huy hiệu quả hệ thống thư viện.

Trước đó, tại buổi hội đàm với Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Nghệ thuật Campuchia Phoeurng Sackona ngày 25.5, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cảm ơn sự phối hợp chặt chẽ, hiệu quả của phía Campuchia trong công tác tổ chức Tuần Văn hóa Việt Nam tại Campuchia năm 2026, đồng thời bày tỏ tin tưởng sự kiện sẽ tiếp tục góp phần vun đắp quan hệ hữu nghị láng giềng tốt đẹp giữa hai nước.

Đánh giá kết quả hợp tác thời gian qua, Thứ trưởng cho rằng, nhiều hoạt động giao lưu văn hóa, nghệ thuật do hai bên phối hợp tổ chức đã góp phần tăng cường hiểu biết giữa nhân dân hai nước, giúp thế hệ trẻ thêm trân trọng quan hệ hữu nghị truyền thống Việt Nam - Campuchia.

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy và Bộ trưởng Bộ Thông tin Vương quốc Campuchia Neth Pheaktra thống nhất tăng cường phối hợp trao đổi, quảng bá và phổ biến thông tin giữa hai nước

Lãnh đạo Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Văn hóa - Nghệ thuật Campuchia tại buổi hội đàm thúc đẩy hợp tác văn hóa, nghệ thuật giữa hai nước trong giai đoạn tới

Nhất trí với các đề xuất từ phía Bộ trưởng Phoeurng Sackona, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy đề nghị hai nước tiếp tục triển khai hiệu quả Kế hoạch hợp tác văn hóa giai đoạn 2023-2027, đồng thời sớm xây dựng chương trình hợp tác cho giai đoạn tiếp theo.

Nhân dịp kỷ niệm 60 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Campuchia vào năm 2027, Thứ trưởng mong muốn hai Bộ tăng cường phối hợp tổ chức nhiều hoạt động giao lưu văn hóa, nghệ thuật, đặc biệt tại các tỉnh biên giới, qua đó góp phần thắt chặt hơn nữa tình đoàn kết và gắn kết giữa nhân dân hai nước.

Liên quan đến lĩnh vực di sản, đánh giá Campuchia là quốc gia sở hữu nhiều di sản văn hóa được UNESCO ghi danh, trong đó có quần thể Angkor Wat nổi tiếng thế giới, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy đề xuất hai bên tăng cường chia sẻ kinh nghiệm trong công tác trùng tu, tôn tạo di tích cũng như bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa. ■

Buổi lễ do Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy và Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Nghệ thuật Campuchia Phouerng Sackona đồng chủ trì. Tham dự có Đại sứ đặc mệnh toàn quyền Việt Nam tại Campuchia Nguyễn Minh Vũ, đại diện lãnh đạo nhiều Bộ, ngành của hai nước; lãnh đạo cơ quan ngoại giao tại Campuchia cùng đông đảo người dân, du khách...

Dấu mốc quan trọng vun đắp tình đoàn kết hữu nghị

Phát biểu tại lễ khai mạc, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy nhấn mạnh, bước vào kỷ nguyên mới, Việt Nam tiếp tục khẳng định đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, đồng thời đặc biệt coi trọng việc củng cố quan hệ láng giềng hữu nghị truyền thống. Trong đó, quan hệ hợp tác toàn diện với Campuchia luôn được ưu tiên hàng đầu, giữ vai trò quan trọng đối với hòa bình, ổn định và phát triển của khu vực.

Trên nền tảng gần 6 thập kỷ vun đắp quan hệ hữu nghị truyền thống và láng giềng tốt đẹp, hợp tác Việt Nam - Campuchia thời gian qua ngày càng phát triển thực chất, đi vào chiều sâu trên nhiều lĩnh vực, mang lại lợi ích thiết thực cho nhân dân hai nước. Việt Nam vui mừng trước những thành tựu nổi bật về kinh tế, văn hóa, xã hội mà Campuchia đạt được trong những năm gần đây, qua đó tiếp tục tạo động lực thúc đẩy giao lưu văn hóa song phương.

Theo Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy, hợp tác văn hóa, thể thao và du lịch luôn giữ vai trò cầu nối quan trọng, góp phần tăng cường hiểu biết lẫn nhau, bồi đắp tình cảm gắn bó, tin cậy giữa nhân dân hai nước và tiếp tục làm sâu sắc hơn quan hệ Việt Nam - Campuchia. Thông qua Tuần Văn hóa, Việt Nam mong muốn giới thiệu tới nhân dân đất nước Chùa Tháp và bạn bè quốc tế những nét đẹp văn hóa đặc sắc thông qua nghệ thuật xiếc kết hợp cùng các tiết mục ca, múa, nhạc truyền thống và đương đại.

Thứ trưởng tin tưởng, cùng với các hoạt động giao lưu văn hóa diễn ra thời gian qua, Tuần Văn hóa Việt Nam tại Campuchia năm 2026 sẽ tiếp tục trở thành dấu mốc ý nghĩa trong việc tăng cường tình đoàn kết hữu nghị, thúc đẩy sự thấu hiểu giữa nhân dân hai nước, qua đó góp phần củng cố và phát triển quan hệ "láng giềng tốt đẹp, hữu nghị truyền thống, hợp tác toàn diện, bền vững lâu dài".

Trong phát biểu chào mừng, Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Nghệ thuật Campuchia Phouerng Sackona cho biết, nhiều năm qua, Campuchia và Việt Nam luôn duy trì quan hệ tốt đẹp trên tinh thần láng giềng hữu nghị, đoàn kết và thấu hiểu lẫn nhau. Các chuyến thăm cấp cao giữa lãnh đạo hai nước tiếp tục khẳng định quyết tâm thúc đẩy hợp tác trên nhiều lĩnh vực, trong đó có văn hóa. Việc triển khai Kế hoạch hợp tác văn hóa giai đoạn 2023 - 2027 cũng đang góp phần tăng cường kết nối và giao lưu văn hóa giữa hai quốc gia.

Theo Bộ trưởng Phouerng Sackona, trong bối cảnh toàn cầu hóa và phát triển công nghệ, nhiều quốc gia đang xem văn hóa - nghệ thuật là động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, đồng thời góp phần gìn giữ bản sắc dân tộc. Với Campuchia, văn hóa được coi là linh hồn của quốc gia, là nguồn lực nuôi dưỡng lòng yêu nước, tăng cường tinh thần đoàn kết và quảng bá những giá trị văn minh lâu đời ra thế giới. Triết lý "bảo tồn để phát triển và phát triển để bảo tồn" cũng đã trở thành định hướng chiến lược xuyên suốt của ngành văn hóa Campuchia.

KHAI MẠC TUẦN VĂN HÓA VIỆT NAM TẠI CAMPUCHIA NĂM 2026:

Văn hóa Việt rực sáng giữa lòng Phnom Penh

Bài, ảnh: NAM ANH (từ Phnom Penh, Vương quốc Campuchia)

Tối 26.5, tại Thủ đô Phnom Penh, Tuần Văn hóa Việt Nam tại Campuchia năm 2026 chính thức khai mạc với chương trình nghệ thuật đặc sắc, nơi những màn xiếc điêu luyện hòa quyện cùng âm nhạc và vũ điệu đậm đà bản sắc Việt. Chương trình mang đến bức tranh văn hóa Việt Nam giàu sắc màu, đồng thời trở thành nhịp cầu kết nối, góp phần vun đắp tình hữu nghị và tăng cường giao lưu giữa nhân dân hai nước Việt Nam - Campuchia.

Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy, Bộ trưởng Phoeurng Sackona tặng hoa chúc mừng các nghệ sĩ

Đêm nghệ thuật của tình hữu nghị

Ngay sau phần lễ khai mạc, chương trình nghệ thuật do Liên đoàn Xiếc Việt Nam thực hiện đã chinh phục khán giả bằng sự công phu, chuyên nghiệp cùng nhiều tiết mục đặc sắc. Những màn trình diễn mang đậm sắc màu văn hóa các vùng miền trên dải đất hình chữ S, đồng thời khéo léo lồng ghép các động tác, giai điệu thể hiện tình hữu nghị gắn bó giữa Việt Nam và Campuchia. Bên cạnh đó, các nghệ sĩ đất nước Chùa Tháp cũng mang đến tiết mục múa quạt truyền thống như lời chào mừng nồng hậu, góp phần làm nổi bật tinh thần giao lưu văn hóa giữa hai dân tộc.

Mở đầu chương trình của đoàn nghệ thuật Việt Nam là tiết mục *Tre Việt* do tập thể nghệ sĩ và tốp múa trình diễn. Hình tượng tre xuất hiện xuyên suốt trên sân khấu như biểu tượng của sức sống bền bỉ, tinh thần đoàn kết và cốt cách con người Việt Nam. Những động tác mạnh mẽ, điêu luyện của nghệ sĩ xiếc hòa cùng âm nhạc đã mở ra không gian nghệ thuật đậm dấu ấn văn hóa Việt.

Tiếp nối chương trình, ca khúc *Xinh tươi Việt Nam* qua giọng hát ca sĩ Tạ Minh Mẫn mang đến không khí trẻ trung, tươi sáng. Các tiết mục xiếc như *Thang lắc, Đạp chân Sen Việt, Quay khung nghệ thuật - vòng xoay* hay *Cột xoay - Ngày hội Tây Nguyên* liên tục tạo điểm nhấn bằng kỹ thuật biểu diễn ấn tượng cùng sự phối hợp nhịp nhàng giữa các nghệ sĩ.

Bên cạnh kỹ năng trình diễn, các tiết mục còn tái hiện sinh động những nét đẹp văn hóa Việt Nam qua hình tượng hoa sen, âm hưởng đại ngàn Tây Nguyên… Tiết mục *Lắc vòng nghệ thuật, Con lăn* tiếp tục khuấy động sân khấu bằng sự dẻo dai, chính xác cùng cảm giác hồi hộp đặc trưng của nghệ thuật xiếc.

Một trong những điểm nhấn giàu cảm xúc của chương trình là tiết mục *Người lính tình nguyện và điệu múa Apsara*. Sự kết hợp giữa hình tượng người lính tình nguyện Việt Nam với điệu múa truyền thống nổi tiếng của Campuchia đã gửi gắm thông điệp về tình đoàn kết, sự sẻ chia và gắn bó giữa hai dân tộc. Qua ngôn ngữ nghệ thuật, khán giả cảm nhận rõ chiều sâu lịch sử cùng tình hữu nghị bền chặt, sâu đậm được vun đắp qua nhiều thế hệ.

Khép lại chương trình là màn kết *Việt Nam - Campuchia Samaky* với sự tham gia của đông đảo nghệ sĩ và ca sĩ hai nước. Không khí sân khấu trở nên sôi động trong những giai điệu ca ngợi tinh thần đoàn kết, hữu nghị. Tiết mục cuối như lời chào giàu cảm xúc gửi tới khán giả Campuchia, đồng thời khẳng định vai trò của văn hóa trong việc kết nối con người và vun đắp quan hệ láng giềng bền chặt.

Xuyên suốt chương trình, những tràng pháo tay không ngớt cho thấy sự hưởng ứng nồng nhiệt của khán giả dành cho các tiết mục nghệ thuật của Việt Nam. Không cần nhiều lời giới thiệu, chính cảm xúc từ sân khấu, sự chỉn chu trong dàn dựng cùng tinh thần giao lưu văn hóa đã tạo nên dấu ấn rực rỡ cho đêm khai mạc.

Sau buổi ra mắt tại Phnom Penh, khán giả Campuchia sẽ tiếp tục được thưởng thức nhiều tiết mục nghệ thuật đặc sắc trong khuôn khổ Tuần Văn hóa Việt Nam tại Campuchia năm 2026, với buổi biểu diễn ngày 29.5 tại Trường Đại học Angkor, thành phố Siem Reap. ■

Bước vào kỷ nguyên mới, Việt Nam tiếp tục khẳng định đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, đồng thời đặc biệt coi trọng việc củng cố quan hệ láng giềng hữu nghị truyền thống. Trong đó, quan hệ hợp tác toàn diện với Campuchia luôn được ưu tiên hàng đầu, giữ vai trò quan trọng đối với hòa bình, ổn định và phát triển của khu vực.

Hợp tác văn hóa, thể thao và du lịch luôn giữ vai trò cầu nối quan trọng, góp phần tăng cường hiểu biết lẫn nhau, bồi đắp tình cảm gắn bó, tin cậy giữa nhân dân hai nước và tiếp tục làm sâu sắc hơn quan hệ Việt Nam - Campuchia.

(Thứ trưởng TRỊNH THỊ THỦY)

Nhiều năm qua, Campuchia và Việt Nam luôn duy trì quan hệ tốt đẹp trên tinh thần láng giềng hữu nghị, đoàn kết và thấu hiểu lẫn nhau. Các chuyến thăm cấp cao giữa lãnh đạo hai nước tiếp tục khẳng định quyết tâm thúc đẩy hợp tác trên nhiều lĩnh vực, trong đó có văn hóa.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và phát triển công nghệ, nhiều quốc gia đang xem văn hóa - nghệ thuật là động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, đồng thời góp phần gìn giữ bản sắc dân tộc. Với Campuchia, văn hóa được coi là linh hồn của quốc gia, là nguồn lực nuôi dưỡng lòng yêu nước, tăng cường tinh thần đoàn kết và quảng bá những giá trị văn minh lâu đời ra thế giới.

(Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Nghệ thuật Campuchia PHOEURNG SACKONA)

Tiết mục nghệ thuật chào mừng của đoàn nghệ thuật Campuchia

Tiết mục nghệ thuật tái hiện sinh động nét đẹp văn hóa Việt Nam qua hình tượng hoa sen

CÔNG NGHIỆP VĂN HÓA VÀ TRUYỀN THÔNG DU LỊCH QUỐC GIA

Kỳ cuối:

Đừng để du lịch chỉ còn là những "clip triệu View"

● **DUY PHONG**

Sự bùng nổ của mạng xã hội đang tạo ra những "điểm đến viral" với tốc độ chưa từng có. Chỉ cần một video vài chục giây đạt hàng triệu lượt xem, một địa danh vốn yên bình có thể lập tức trở thành "tọa độ phải đến" của giới trẻ. Nhưng phía sau những clip triệu view và các cơn sốt check-in ấy cũng đang xuất hiện nhiều vấn đề đáng suy ngẫm: Quá tải hạ tầng, thương mại hóa văn hóa, nông hóa trải nghiệm và nguy cơ đánh mất chiều sâu của du lịch.

Trong cuộc cạnh tranh dữ dội của thời đại thuật toán, câu hỏi đặt ra không chỉ là làm sao để nổi tiếng, mà còn là làm sao để phát triển bền vững.

Cơn sốt viral

Trong thời đại mạng xã hội, du lịch đang bước vào một giai đoạn có thể gọi là "viral hóa điểm đến". Một địa điểm có thể nổi tiếng chỉ sau một đêm. Một quán cà phê vô danh có thể đông nghẹt khách chỉ nhờ vài clip TikTok. Một con đường, bãi biển hay góc phố bất kỳ có thể trở thành "địa điểm quốc dân" sau khi xuất hiện dày đặc trên Instagram, YouTube hay Facebook.

Điều này tạo ra nghịch lý mới của du lịch hiện đại: Nhiều điểm đến nổi tiếng quá nhanh nhưng lại thiếu năng lực tiếp nhận tương ứng. Không ít nơi đang đứng trước nguy cơ bị "tiêu dùng du lịch" quá mức, từ ùn tắc giao thông, quá tải dịch vụ cho tới ô nhiễm môi trường và xâm hại cảnh quan. Những không gian từng mang vẻ nguyên bản, yên tĩnh rất dễ biến thành "phông nền check-in" đại trà chỉ sau vài tháng trở thành xu hướng trên mạng xã hội. Nhiều địa phương hiện nay cũng bắt đầu rơi vào vòng xoáy cạnh tranh bằng các "tọa độ sống ảo", chạy theo hiệu ứng lan truyền ngắn hạn thay vì đầu tư cho giá trị văn hóa bền vững.

Khi "trend" quyết định điểm đến

- Một video vài chục giây có thể khiến một địa điểm lập tức quá tải.

- Du khách ngày càng lựa chọn điểm đến theo mức độ xuất hiện trên mạng xã hội.

- Nhiều nơi trở thành "phông nền check-in" hơn là không gian trải nghiệm văn hóa.

Nguy hiểm hơn, khi du lịch bị dẫn dắt quá mạnh bởi logic viral, giá trị của điểm đến đôi khi không còn được quyết định bởi chiều sâu văn hóa hay chất lượng trải nghiệm, mà bởi khả năng tạo hiệu ứng thị giác trên nền tảng số. Một nơi càng "trend" càng dễ hút khách, bất kể trải nghiệm thực tế ra sao.

Thuật toán dẫn đường

Trong môi trường số, thuật toán đang âm thầm định hình "bản đồ du lịch cảm xúc" của xã hội. Các nền tảng thường ưu tiên những nội dung gây kích thích thị giác mạnh, tốc độ nhanh, cảm xúc tức thời và khả năng tương tác cao. Điều này khiến hình ảnh du lịch ngày càng bị giản lược thành các "khoảnh khắc viral", trong khi những giá trị sâu hơn như lịch sử, đời sống cộng đồng hay chiều sâu di sản lại ít được chú ý. Nhiều người hiện nay lựa chọn điểm đến không phải vì nhu cầu khám phá văn hóa thực sự, mà đơn giản vì đã nhìn thấy địa điểm ấy xuất hiện liên tục trên dòng chảy mạng xã hội.

Điều đáng nói là thuật toán gần như không quan tâm một địa điểm có đang quá tải hay không, cộng đồng địa phương có bị ảnh hưởng hay không, văn hóa bản địa có bị thương mại hóa hay không. Điều mà thuật toán ưu tiên chỉ là mức độ tương tác. Trong môi trường ấy, du lịch rất dễ bị kéo vào vòng xoáy "nổi tiếng nhanh - khai thác nhanh - xuống cấp nhanh".

Không ít nơi vừa trở thành xu hướng đã nhanh chóng rơi vào tình trạng rác thải ngập tràn, hạ tầng quá tải, giá cả leo thang, không gian sống của người dân địa phương bị đảo lộn. Nhưng rồi chỉ ít lâu sau, khi xu hướng mạng xã hội thay đổi, dòng khách cũng nhanh chóng dịch chuyển sang một "tọa độ viral" khác. Đó là mặt trái rất rõ của nền kinh tế chú ý trong thời đại số.

TikTok hóa trải nghiệm

Một trong những thay đổi lớn nhất của du lịch hiện đại là hành trình trải nghiệm đang bị chia nhỏ thành những "đơn vị nội dung" vài chục giây. Du khách ngày càng ưu tiên các góc quay đẹp, quán cà phê "hot", món ăn gây tò mò hay những trải nghiệm dễ tạo hiệu ứng thị giác. Không ít người đến một nơi chỉ để chụp vài bức ảnh, quay vài clip rồi nhanh chóng rời đi mà chưa thực sự chạm tới chiều sâu văn hóa của điểm đến.

Ở một góc độ nào đó, du lịch đang chuyển từ "hành trình trải nghiệm" sang "hành trình sản xuất nội dung". Nhiều người đi du lịch trước hết để tạo ra hình ảnh cho mạng xã hội, duy trì sự hiện diện số hoặc xây dựng dấu ấn cá nhân trực tuyến. Giá trị của chuyến đi đôi khi không còn nằm ở trải nghiệm nội tâm, mà nằm ở lượng tương tác nhận được sau khi đăng tải hình ảnh.

Điều này khiến trải nghiệm văn hóa có nguy cơ bị thay thế bởi trải nghiệm thị giác ngắn hạn. Không khó để nhận ra hiện tượng nhiều du khách biết rất rõ một quán cà phê "viral", nhưng gần như không biết gì về lịch sử, văn hóa hay đời sống cộng đồng của vùng đất họ đặt chân tới. Khi ấy, du lịch rất dễ trở thành hoạt động tiêu dùng hình ảnh hơn là hành trình khám phá văn hóa.

Giữ chiều sâu văn hóa

Trong bối cảnh ấy, báo chí chính thống đang đứng trước một vai trò hoàn toàn mới. Nếu trước đây báo chí chủ yếu đưa tin về du lịch thì hiện nay báo chí phải tham gia trực tiếp vào quá trình kiến tạo hình ảnh quốc gia và dẫn dắt các giá trị phát triển bền vững. Sự phát triển mạnh của creator economy khiến quyền lực truyền thông dịch chuyển rất nhanh sang các nền tảng xuyên biên giới. Nhiều travel blogger, TikToker hay KOL hiện sở hữu lượng công chúng lớn hơn cả một cơ quan báo chí truyền thống.

Tuy nhiên, báo chí không thể cạnh tranh với mạng xã hội bằng

"Cây cô đơn" bỗng nhiên thành điểm check-in ở Vũng Tàu

Ảnh: B.LINH

tốc độ hay tính giải trí đơn thuần. Giá trị cốt lõi của báo chí phải nằm ở chiều sâu thông tin, tính xác thực, năng lực phân tích và khả năng dẫn dắt nhận thức xã hội. Trong một môi trường mà thuật toán thường ưu tiên sự ồn ào và cảm xúc tức thời, báo chí cần trở thành lực lượng giữ lại chiều sâu văn hóa cho du lịch. Đó cũng là lý do Việt Nam cần xây dựng hệ sinh thái liên kết giữa công nghiệp văn hóa, truyền thông và du lịch thay vì phát triển rời rạc như hiện nay.

Trước hết, cần xây dựng chiến lược truyền thông du lịch quốc gia dài hạn, đồng bộ và có định vị thương hiệu rõ ràng. Nhiều địa phương hiện vẫn làm truyền thông theo kiểu mùa vụ, sự kiện, thiếu bản sắc riêng và thiếu sự kết nối với chiến lược quốc gia. Quan trọng hơn, Việt Nam cần xây dựng được một "narrative quốc gia" đủ hấp dẫn trên không gian toàn cầu. Du khách quốc tế cần nhìn thấy Việt Nam không chỉ là điểm đến có cảnh đẹp, mà còn là quốc gia giàu bản sắc văn hóa, năng động, sáng tạo và giàu cảm xúc.

Cùng với đó, điện ảnh, âm nhạc, game, nghệ thuật biểu diễn, thời trang, lễ hội và nội dung số cần được xem là những lĩnh vực có khả năng trực tiếp thúc đẩy du lịch. Một bộ phim hay đôi khi có sức quảng bá lớn hơn hàng trăm khẩu hiệu xúc tiến. Một chương trình âm nhạc lớn có thể tạo hiệu ứng mạnh hơn nhiều chiến dịch quảng bá truyền thống.

Việt Nam cũng cần phát triển hệ sinh thái dữ liệu số du lịch quốc gia với ngân hàng dữ liệu chuẩn hóa về hình ảnh, video, bản đồ, câu chuyện văn hóa và trải nghiệm du lịch. Trong tương lai, AI sẽ đóng vai trò rất lớn trong cá nhân hóa trải nghiệm du lịch và quốc gia nào sở hữu dữ liệu mạnh hơn sẽ có lợi thế lớn hơn trong cạnh tranh toàn cầu.

Bốn giải pháp chiến lược cho du lịch Việt Nam

- Xây dựng chiến lược truyền thông du lịch quốc gia dài hạn.

- Phát triển mạnh các ngành công nghiệp văn hóa.

- Xây dựng ngân hàng dữ liệu số du lịch Việt Nam.

- Nâng cao vai trò dẫn dắt của báo chí trong hệ sinh thái văn hóa - du lịch.

Có thể khẳng định rằng, trong tương lai gần, lợi thế cạnh tranh của du lịch quốc gia có thể sẽ không còn nằm ở số lượng khách hay quy mô hạ tầng, mà nằm ở năng lực tạo ra một "bản sắc số" đủ khác biệt để tồn tại bền vững trong dòng chảy truyền thông toàn cầu. Nếu công nghiệp văn hóa tạo ra linh hồn cho du lịch thì truyền thông chính là đôi cánh đưa bản sắc ấy vượt qua biên giới quốc gia.

Và trong hành trình ấy, báo chí không chỉ là người kể chuyện về du lịch, mà cần trở thành lực lượng kiến tạo hình ảnh quốc gia, dẫn dắt nhận thức xã hội và gìn giữ chiều sâu văn hóa cho sự phát triển bền vững của du lịch Việt Nam trong kỷ nguyên số. ■

Kiến nghị điều chỉnh hướng tuyến đường sắt để bảo vệ di tích quốc gia đặc biệt tháp Hòa Lai

● XUÂN HƯỚNG

Nhằm bảo vệ nguyên vẹn di tích quốc gia đặc biệt tháp Hòa Lai, UBND tỉnh Khánh Hòa vừa tổ chức họp khẩn, chỉ đạo các đơn vị liên quan rà soát ngay thực địa để kiến nghị với Bộ, ngành Trung ương tính toán lại hướng tuyến dự án hạ tầng giao thông qua địa bàn.

Tháp cổ nghìn năm tuổi Hòa Lai

Theo Sở Xây dựng tỉnh Khánh Hòa, qua rà soát báo cáo nghiên cứu tiền khả thi của dự án đường sắt tốc độ cao Bắc - Nam, phân đoạn qua khu vực cho thấy tuyến đường ray dự kiến sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến một số nhà thờ, nghĩa trang lớn. Đáng chú ý, hướng tuyến này đang có nguy cơ xâm phạm trực tiếp vào khu vực bảo vệ của di tích quốc gia đặc biệt tháp Hòa Lai.

Nằm ngay trục Quốc lộ 1 trên khuôn viên rộng gần 5.000 m², tháp cổ Hòa Lai là cụm di tích gồm ba tháp xây liền kề từ thế kỷ VIII-IX. Giới nghiên cứu đánh giá công trình mang dáng vẻ khỏe khoắn, thanh thoát, là minh chứng cho kỹ thuật kiến trúc độc đáo của người Chăm xưa. Hệ thống tháp được xây dựng qua các thời kỳ khác nhau: Tháp Nam (đầu đến giữa thế kỷ VIII) mang phong cách chuyển tiếp; tháp giữa (cuối thế kỷ VIII) xây dưới triều vua Satyavarman; và tháp Bắc (đầu thế kỷ IX) được hoàn thành muộn nhất. Qua các đợt khai quật năm 2005, 2012 - 2013 và 2016, các nhà khoa học đã phát hiện 405 hiện vật cùng bia ký cổ, khẳng định giá trị lịch sử và văn hóa to lớn của cụm tháp này. Tháp Hòa Lai đã được Thủ tướng Chính phủ xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt tại Quyết định số 2499/QĐ-TTg ngày 22.12.2016. Theo Luật Di sản văn hóa, toàn bộ diện tích khu di tích này là bất khả xâm phạm.

Phát triển kinh tế không đánh đổi di sản, UBND tỉnh Khánh Hòa đã tổ chức cuộc họp khẩn nhằm thống nhất phương án kiến nghị cấp có thẩm quyền điều chỉnh hướng tuyến dự án. Tại cuộc họp ngày 25.5, ông Nguyễn Long Biên, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Khánh Hòa nhấn mạnh tầm quan trọng của việc phát triển hạ tầng giao thông nhưng phải song hành với bảo tồn di sản. Ông Biên đã chỉ đạo Sở Xây dựng chủ trì, phối hợp với các đơn vị liên quan lập tức tiến hành khảo sát thực địa tại khu vực tháp Hòa Lai và các công trình bị ảnh hưởng. Hoàn thiện văn bản tham mưu UBND tỉnh Khánh Hòa kiến nghị các Bộ, ngành Trung ương

Dự kiến tuyến đường sắt cao tốc qua địa bàn tỉnh Khánh Hòa

(Bộ Xây dựng, Bộ VHTTDL) có giải pháp kỹ thuật, tính toán lại hướng tuyến tối ưu. Bà Thái Thị Lệ Hằng, Giám đốc Sở VHTTDL cho biết, đơn vị đang khẩn trương phối hợp xây dựng báo cáo chi tiết để UBND tỉnh trình Bộ VHTTDL xem xét, cho ý kiến giải quyết theo đúng quy định pháp luật.

Trao đổi với phóng viên *Văn Hóa* về giá trị lịch sử, văn hóa tháp Hòa Lai, nhà nghiên cứu văn hóa Chăm Inrasara đánh giá, cụm tháp Hòa Lai được xây dựng từ thế kỷ VIII, sở hữu nét kiến trúc vô cùng độc đáo kết hợp giữa phong cách Chăm và Khmer. Khác với phần lớn các cụm tháp Chăm thường tọa lạc trên đồi, ba ngôi tháp riêng biệt của Hòa Lai lại đứng độc lập ngay giữa một cánh đồng rộng lớn, một vị trí xây dựng được đánh giá là vô cùng đặc biệt và hiếm thấy. Trước thông tin dự án đường sắt tốc độ cao Bắc - Nam quy hoạch đi qua khu vực này và nguy cơ gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến công tác bảo tồn, nhà nghiên cứu văn hóa Chăm Inrasara cho rằng: Các Bộ, ngành Trung ương và Chính phủ cần xem xét, cân nhắc một cách thấu đáo. Mục tiêu là tìm ra giải pháp tối ưu, vừa đảm bảo hạ tầng giao thông để phát triển kinh tế - xã hội, vừa gìn giữ vẹn nguyên di sản quý báu ngàn năm tuổi này.

Dự án Đường sắt tốc độ cao Bắc - Nam có tổng chiều dài tuyến đoạn qua Khánh Hòa gần 192km; bố trí ba nhà ga, gồm hai ga hành khách (ga Diên Khánh, ga Tháp Chàm), một ga hàng hóa (ga Ninh Hòa) để kết nối và trung chuyển hàng hóa với Khu Kinh tế Vân Phong.

Cũng liên quan đến vấn đề trên, nghệ nhân, nhà nghiên cứu văn hóa Chăm Vạn Quang Phú Đoan nhận định, di sản văn hóa là báu vật vô giá được trao truyền qua nhiều thế hệ, mang đậm bản sắc dân tộc. Việc tháp Hòa Lai được xếp hạng di tích quốc gia đặc biệt đã khẳng định vị thế tối quan trọng của công trình này đối với cộng đồng người Chăm nói riêng và nền văn hóa Việt Nam nói chung. Ông Đoan nhấn mạnh, xây dựng đường sắt cao tốc là bước đi tất yếu để phát triển kinh tế - xã hội, nhưng không thể đánh đổi bằng sự an nguy của một ngôi tháp cổ. Chính phủ và các Bộ, ngành Trung ương cần có giải pháp quy hoạch thấu đáo để hài hòa và tối ưu hóa cả hai mục tiêu này.

Chức sắc Kadhar Đàng Xuân Kỷ (đại diện đồng bào Chăm theo đạo Bà-la-môn thôn Phước Đồng, xã Phước Hậu, Khánh Hòa) bày tỏ sự lo ngại về việc tuyến đường sắt cao tốc chạy ngang qua khu vực tháp Hòa Lai. Theo ông, dự án này có thể gây rung chấn mạnh, làm ảnh hưởng nghiêm trọng đến kết cấu và có nguy cơ khiến ngôi tháp cổ bị đổ sập. Mặt khác, việc cao tốc cắt ngang sẽ làm thu hẹp không gian di tích, gây khó khăn cho việc thực hành tâm linh cũng như khai thác và phát triển du lịch sau này. "Chúng ta có thể làm lại hàng chục con đường, nhưng một di sản vô giá cả ngàn năm nếu bị phá hủy thì không bao giờ khôi phục được", ông Kỷ nhấn mạnh, và cho biết thêm: Kiến nghị Chính phủ và các Bộ, ngành liên quan cần tính toán, điều chỉnh lại phương án thi công cho phù hợp. ■

CÔNG NGHIỆP GIẢI TRÍ: PHÁT TRIỂN NÓNG VÀ NHỮNG LỆCH CHUẨN VĂN HÓA

Bài 2:

Cuộc đua triệu view làm lệch chuẩn văn hóa

● **THANH NGỌC - THÙY TRANG - HỒNG HẠNH**

Đằng sau sự phát triển sôi động của công nghiệp giải trí Việt Nam, nhiều biểu hiện lệch chuẩn văn hóa cũng đang dần bộc lộ rõ hơn. Khi scandal, chiêu trò và lượt tương tác trở thành "công thức thành công", không ít giá trị nghệ thuật bị đẩy xuống phía sau, đặt ra câu hỏi ngày càng cấp thiết về trách nhiệm của nghệ sĩ, nhà sản xuất và môi trường giải trí hiện nay.

Hieuthuhai bị lột sạch quần áo gây phản cảm trong chương trình "2 ngày 1 đêm"

Số thực - giá trị ảo

Nhìn vào bức tranh toàn cảnh, sự phát triển của nhạc số hay các đại nhạc hội quy mô hàng chục nghìn khán giả dễ tạo cảm giác công nghiệp giải trí đang bước vào thời kỳ "vàng son". Tuy nhiên, song song với sự thăng hoa về công nghệ và quy mô, ở góc độ nội dung, nhiều dấu hiệu lệch chuẩn cũng âm thầm xuất hiện. Trong kỷ nguyên "kinh tế chú ý", lượt xem (view) và vị trí trên top trending không còn đơn thuần là phần thưởng cho sự sáng tạo, mà dần trở thành mục tiêu sống còn. Để đạt được điều đó, không ít nghệ sĩ và đơn vị sản xuất đã chấp nhận đánh đổi những giá trị vốn được xem là chuẩn mực văn hóa.

Thực tế cho thấy, áp lực phải duy trì sức hút liên tục đã đẩy nhiều nghệ sĩ vào con đường "tự đạo diễn" đời tư để thu hút công chúng. Một trong những chiêu trò phổ biến là lợi dụng chuyện tình cảm làm "mồi nhử" cho các dự án nghệ thuật. Công chúng từng không ít lần ngán ngẩm trước những kịch bản "phim giả tình thật" của các cặp đôi như Kiều Minh Tuấn - An Nguy thời điểm ra mắt phim *Chú ơi, đừng lấy mẹ con*, hay những lùm xùm tình ái kéo dài của Jack (Trịnh Trần Phương Tuấn)…

Việc phơi bày những góc khuất đời tư, thậm chí là tranh chấp hậu ly hôn như trường hợp của Diệp Lâm Anh hay vợ chồng nghệ sĩ Xuân Hương - Thanh Bạch trước đây, dù ở mức độ khác nhau, đều cho thấy xu hướng sử dụng scandal để duy trì sự hiện diện trên mặt báo. Khi ranh giới giữa đời tư và sự nghiệp bị xóa nhòa, giá trị nghệ thuật cũng dễ bị hạ thấp như một sản phẩm tiêu dùng nhanh. Nghệ sĩ có thực lực nhưng thiếu "chiêu trò" dễ bị chìm lấp, trong khi những nhân vật gắn với scandal lại trở thành tâm điểm truyền thông.

Minh chứng rõ nét cho vấn nạn "lệch chuẩn nội dung" là sự xuất hiện ngày càng nhiều ca khúc có ca từ dung tục, vô nghĩa hoặc mang ẩn ý thiếu văn minh. Có thể kể đến Jack với những lùm xùm về hành vi cùng các bài hát như *Chưa bao giờ*; rapper Pháo với *Sự nghiệp chướng*; Gducky với *Miền mộng mị*… Ngay cả những nghệ sĩ trẻ "đang lên" như Hieuthuhai cũng từng bị nhắc nhở với bài *Trình*, hay Bray và Đạt G với *Cao ốc 20*.

Việc những nghệ sĩ có sức ảnh hưởng lớn tới giới trẻ sử dụng ngôn từ phản cảm, thậm chí cổ xúy lối sống thực dụng và bất chấp, cho thấy không ít sản phẩm hiện nay đang bị chi phối bởi tư duy chạy theo hiệu ứng và tương tác, khi yếu tố gây chú ý được đặt cao hơn giá trị văn hóa và trách nhiệm xã hội.

Bên cạnh đó, tình trạng "biểu diễn không trung thực" đang gia tăng đáng lo ngại. Công chúng từng bày tỏ sự thất vọng khi một số ca sĩ trẻ sở hữu lượng người hâm mộ đông đảo nhưng lại để lộ giọng hát yếu, chênh phô hoặc hát nhép lộ liễu tại các sự kiện lớn, chương trình phát sóng trực tiếp.

Tại "Chị đẹp đạp gió rẽ sóng" mùa đầu tiên, những ồn ào xoay quanh mối quan hệ giữa Lệ Quyên và các "chị đẹp" khác nhiều lúc được cắt ghép theo hướng kịch tính hóa để tạo tranh cãi và thu hút sự chú ý

Khi sự giả dối dần được chấp nhận như một phần của ngành giải trí, niềm tin của công chúng vào nghệ thuật chân chính cũng bị xói mòn nghiêm trọng.

Phép cộng độc hại

Sự cạnh tranh khốc liệt giữa các đơn vị sản xuất gameshow khiến nhiều chương trình truyền hình thực tế ngày càng phụ thuộc vào tình huống dàn dựng để giữ sức hút. Cơn sốt của *Anh trai say hi, Anh trai vượt ngàn chông gai* hay *Chị đẹp đạp gió rẽ sóng*… cho thấy thị trường giải trí đang phát triển rất nhanh, nhưng đi kèm là không ít ồn ào và tranh cãi. Một trong những chiêu trò gây nhiều bức xúc là việc "edit" lời nói, biểu cảm của nghệ sĩ để tạo ra mâu thuẫn không có thật. Ở mùa đầu tiên của *Chị đẹp đạp gió rẽ sóng*, những ồn ào xoay quanh mối quan hệ giữa Lệ Quyên và các "chị đẹp" khác, hay các màn đối đầu ngầm được cắt ghép theo hướng kịch tính, từng tạo ra nhiều luồng tranh cãi, thậm chí lấn át cả quá trình tập luyện và biểu diễn của thí sinh.

Tương tự, tại *Rap Việt*, dàn giám khảo và huấn luyện viên đôi lúc cũng bị nhắc nhở vì những phát ngôn quá đà, sử dụng ngôn ngữ "đường phố" không phù hợp trên sóng truyền hình quốc gia. Trong khi đó, chiêu trò "đẩy thuyền", gán ghép các cặp đôi nghệ sĩ một cách khiên cưỡng vẫn liên tục được khai thác để thu hút cộng đồng người hâm mộ và tạo hiệu ứng trên mạng xã hội.

Tư duy "ăn xổi" này còn để lại nhiều hệ lụy cho lớp nghệ sĩ trẻ. Không ít gương mặt bước ra từ gameshow được tung hô quá sớm dựa trên hiệu ứng truyền thông và các chỉ số tương tác, trong khi nền tảng nghề nghiệp chưa đủ vững. Khi sức hút giảm dần, họ lại dễ bị cuốn vào vòng xoáy scandal để giữ sự chú ý, tạo nên một vòng lặp tiêu cực, làm hao mòn môi trường sáng tạo và giá trị nghệ thuật lâu dài.

Sự lệch chuẩn không chỉ nằm ở ca từ mà còn lan sang phong cách biểu diễn và tư duy thẩm mỹ. Những màn ăn mặc hở hang quá mức, cố tình gây sốc bằng hình thể của một số ca sĩ đã khiến sân khấu giải trí nhiều lúc trở nên phản cảm. Khi cái sốc và sự tranh cãi bị lạm dụng như công thức tạo chú ý, công chúng, đặc biệt là khán giả trẻ, dễ bị cuốn vào các giá trị bề nổi, trong khi những chuẩn mực thẩm mỹ lành mạnh và giá trị văn hóa tử tế dần bị lấn át.

Trước thực trạng này, việc siết chặt kỷ cương và lập lại trật tự cho ngành giải trí không còn dừng ở mức cảnh báo, mà đã trở thành yêu cầu cấp thiết nhằm bảo vệ môi trường văn hóa và đời sống tinh thần xã hội. Ông Lê Quang Tự Do, Cục trưởng Cục Phát thanh, Truyền hình và Thông tin điện tử đã nhiều lần khẳng định quyết tâm "quét sạch rác" trên không gian mạng, đồng thời cho biết, cơ quan quản lý đang triển khai các biện pháp kỹ thuật và hành chính nhằm hạn chế sự xuất hiện của những nghệ sĩ có hành vi, phát ngôn phản cảm hoặc vi phạm chuẩn mực xã hội.

Cùng với đó, việc hoàn thiện hành lang pháp lý, trọng tâm là sửa đổi, bổ sung Nghị định 144/2020/NĐ-CP và Nghị định 38/2021/NĐ-CP, được kỳ vọng sẽ tạo ra chế tài đủ mạnh để xử lý những cá nhân xem nhẹ trách nhiệm với công chúng.

Đáng chú ý, chủ trương của Ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy TP.HCM về việc kiên quyết không mời những cá nhân có sai phạm, phát ngôn thiếu chuẩn mực tham gia các chương trình chính luận và sự kiện văn hóa cấp thành phố được xem là bước đi mạnh tay nhằm lập lại kỷ cương trong môi trường giải trí. Đây không đơn thuần là biện pháp răn đe nhất thời, mà còn cho thấy xu hướng siết chặt tiêu chuẩn đối với người hoạt động nghệ thuật trong không gian công cộng.

Thông điệp được đưa ra khá rõ ràng: Trong nền công nghiệp văn hóa hiện nay, sự nổi tiếng phải đi cùng trách nhiệm xã hội và ý thức gìn giữ hình ảnh nghề nghiệp. Những nghệ sĩ liên tục vướng sai phạm hoặc phát ngôn lệch chuẩn sẽ khó duy trì cơ hội xuất hiện trong các hoạt động văn hóa mang tính chính thống.

Để công nghiệp văn hóa thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, đóng góp 7% GDP vào năm 2030 như mục tiêu đặt ra, điều cần xây dựng không chỉ là thị trường lớn hay những con số tăng trưởng ấn tượng, mà còn là một đội ngũ nghệ sĩ có năng lực, bản lĩnh nghề nghiệp và ý thức trách nhiệm với công chúng. Những cú nổ triệu view hay hiệu ứng mạng xã hội có thể tạo ra lợi nhuận trong ngắn hạn, nhưng thứ định vị vị thế văn hóa của một quốc gia chưa bao giờ nằm ở scandal hay các chiêu trò gây chú ý.

Khi đời sống giải trí ngày càng bị cuốn vào cuộc đua tương tác, việc đưa văn hóa trở lại giá trị cốt lõi trở thành yêu cầu cấp thiết hơn bao giờ hết. Bởi sau cùng, điều giúp một nền công nghiệp văn hóa đi đường dài không phải là những con số hào nhoáng nhất thời, mà là khả năng tạo ra các giá trị bền vững, nuôi dưỡng thẩm mỹ xã hội và giữ được sự tử tế trong đời sống tinh thần công chúng. ■

(Còn tiếp)

ĐƯA PHIM TÀI LIỆU ĐẾN GẦN NGƯỜI TRẺ:

Lịch sử cần một cách kể mới

● **HÀ AN**

Trong khán phòng của buổi chiếu đầu tiên với chủ đề *Di sản trong tim*, bộ phim *Việt Nam - Hồ Chí Minh* của NSND Đào Trọng Khánh được trình chiếu như một lời mở đầu cho hành trình đưa phim tài liệu trở lại gần hơn với đời sống hôm nay. Ngoài các nghệ sĩ, nhà nghiên cứu, giới nghề điện ảnh, điều đáng chú ý là sự xuất hiện của nhiều gương mặt trẻ - nhóm khán giả vốn không phải công chúng quen thuộc của dòng phim tài liệu.

Điều đó cho thấy một thực tế đáng chú ý: Người trẻ không quay lưng với lịch sử, họ cần một cách tiếp cận gần gũi và phù hợp hơn.

Di sản lớn nhưng khoảng cách còn dài

Suốt gần 70 năm hình thành và phát triển (1956-2026), Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương (DSF) đã sản xuất hàng nghìn tác phẩm, lưu giữ hàng triệu mét phim tư liệu về chiến tranh, hòa bình, đời sống xã hội, khoa học, văn hóa và con người Việt Nam. Thế nhưng, nghịch lý là trong nhiều năm, không ít bộ phim quý vẫn nằm trong kho, ít được biết đến ngoài phạm vi chuyên môn hoặc những khung giờ phát sóng khá hạn chế trên truyền hình.

Trong bối cảnh mạng xã hội liên tục định hình thói quen tiếp nhận mới, người trẻ ngày càng quen với các nội dung ngắn, tốc độ nhanh và giàu tính giải trí. Một bộ phim tài liệu dài vài chục phút, thậm chí hàng giờ, với nhịp kể chậm và cấu trúc nhiều lớp, không dễ tạo được sức hút. Đó cũng là thực tế mà những người làm nghề buộc phải nhìn nhận nếu muốn đưa phim tài liệu đến gần hơn với công chúng trẻ.

Ông Trịnh Quang Tùng, Phó Tổng Giám đốc Công ty TNHH MTV Hãng phim Tài liệu và Khoa học Trung ương cho rằng, điều quan trọng không chỉ là lưu giữ tư liệu mà còn phải tìm cách để những ký ức ấy bước ra khỏi kho phim và sống trong đời sống đương đại.

Từ suy nghĩ đó, dự án *Việt Nam chưa kể hết* lần đầu được DSF triển khai như một mô hình tiếp cận mới, nơi phim tài liệu không chỉ được trình chiếu mà còn được đặt trong không gian đối thoại, trải nghiệm và tương tác. Mỗi tháng, chương trình lựa chọn một chủ đề gắn với các dấu mốc lịch sử, văn hóa của đất nước. Sau suất chiếu là phần giao lưu với nhân chứng, nghệ sĩ và nhà làm phim - yếu tố tạo nên sức hút riêng của chương trình.

Tháng 5, hướng tới kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, bộ phim *Việt Nam - Hồ Chí Minh* được lựa chọn như một nhịp cầu để người trẻ tiếp cận hành trình của Bác qua những hình ảnh chân thực của điện ảnh tài liệu. Khi NSND, nhà quay phim chiến trường Nguyễn Văn Nẫm kể lại những ngày tác nghiệp giữa bom đạn Quảng Trị hay thời khắc đối mặt các đợt không kích B-52 ở Hà Nội, không khí khán phòng nhiều lúc lắng xuống. Qua những câu chuyện ấy, lịch sử hiện ra gần gũi và sống động hơn rất nhiều.

Chiến tranh hiện lên qua ký ức của những người từng đi qua bom đạn, qua những vết thương còn mang trên cơ thể và qua niềm tin của lớp người cầm máy năm xưa, phải ghi lại những gì đang diễn ra để thế hệ sau hiểu cha ông đã sống, chiến đấu và hy sinh như thế nào. Đó cũng là giá trị riêng mà phim tài liệu vẫn giữ được giữa rất nhiều loại hình nội dung hôm nay, sự chân thực và chiều sâu cảm xúc.

Lịch sử không xa người trẻ, chỉ là cách kể chưa đủ gần

Theo ông Đỗ Lệnh Hùng Tú, Chủ tịch Hội Điện ảnh Việt Nam, khó khăn của phim tài liệu hiện nay không nằm ở chỗ thiếu giá trị, mà ở khoảng cách tiếp cận với công chúng. Việt Nam đang sở hữu kho tư liệu điện ảnh đặc biệt quý giá, ghi lại cả chiến tranh, hòa bình, sự phát triển của đất nước và chân dung nhiều thế hệ con người Việt Nam. "Nhiều thước phim hôm nay trở thành di sản văn hóa bởi những người trong phim và cả những người làm phim đều đã không còn nữa", ông Đỗ Lệnh Hùng Tú chia sẻ.

Theo ông, trách nhiệm của điện ảnh hôm nay vừa là lưu giữ lại vừa phải tìm cách kể lại để lịch sử tiếp tục sống trong tâm thức thế hệ mới. Ở thời đại số, người trẻ tiếp nhận thông tin bằng nhịp điệu và ngôn ngữ khác. Điều đó đòi hỏi phim tài liệu phải tăng tính kể chuyện, tăng tương tác và đặc biệt phải xuất hiện ở những nơi người trẻ hiện diện.

Đó cũng là lý do dự án *Việt Nam chưa kể hết* lựa chọn đồng hành cùng BEAT Network - nền tảng truyền thông có thế mạnh tiếp cận giới trẻ trên môi trường số. Nếu DSF mang tới kho phim gốc và giá trị tư liệu, thì mạng xã hội sẽ trở thành "cánh tay nối dài", đưa những lát cắt lịch sử đến gần hơn thông qua clip ngắn, nội dung giới thiệu, hậu trường hoặc các cuộc trò chuyện với nhân chứng. Không phải thay thế phim tài liệu truyền thống, mà là tạo ra "cánh cửa bước vào" để khơi gợi sự tò mò.

Ngồi lại sau buổi chiếu *Việt Nam - Hồ Chí Minh*, bạn Nguyễn Phương Dinh, sinh viên năm thứ 4 tại Hà Nội cho biết, trước đây em ít xem phim tài liệu vì cảm giác "khó tiếp cận". "Em từng nghĩ phim tài liệu thường chậm và hơi khô. Nhưng hôm nay được nghe các bác làm phim kể chuyện trực tiếp, em thấy rất hay và muốn tìm hiểu thêm", Phương Dinh chia sẻ.

Theo nữ sinh, để phim tài liệu hấp dẫn người trẻ, điều quan trọng là tạo được cảm giác gần gũi. "Nếu có những đoạn clip ngắn giới thiệu trước trên TikTok, Facebook hoặc YouTube để tụi em biết bộ phim nói về gì thì sẽ dễ tiếp cận hơn. Ngoài ra, việc được giao lưu với nhân chứng sau khi xem phim cũng khiến lịch sử và những câu chuyện trong phim trở nên gần gũi, chân thật hơn", Phương Dinh bày tỏ.

Ý kiến ấy phần nào phản ánh đúng thách thức mà phim tài liệu đang đối diện: Không thiếu giá trị, nhưng cần thay đổi cách chạm tới công chúng. Tuy nhiên, đổi mới không đồng nghĩa chạy theo thị hiếu dễ dãi. Những người làm nghề đều hiểu rằng, sức mạnh của phim tài liệu nằm ở sự chân thực, khả năng suy ngẫm và chiều sâu nhận thức. Nếu quá chú trọng yếu tố giải trí hoặc rút ngắn cực đoan để phù hợp với tốc độ mạng xã hội, phim tài liệu có thể đánh mất bản sắc.

Bài toán đặt ra vì thế không phải "giải trí hóa" lịch sử, mà là tìm một ngôn ngữ kể mới để lịch sử trở nên dễ tiếp nhận hơn. Có thể là những suất chiếu kết hợp giao lưu nhân chứng, những phiên bản nội dung ngắn dẫn nhập trước khi xem phim đầy đủ, hoặc cách kể giàu cảm xúc và gần với trải nghiệm cá nhân hơn. Điều cốt lõi vẫn là giữ được tinh thần trung thực của điện ảnh tài liệu.

Sự ra đời của *Việt Nam chưa kể hết* có thể xem là một thử nghiệm đáng chú ý trong hành trình đưa phim tài liệu trở lại đời sống đương đại. Giữa thời đại mà nhịp sống và thông tin thay đổi từng ngày, lịch sử sẽ không trở nên xa cách nếu được kể bằng ngôn ngữ phù hợp với cách tiếp nhận của người trẻ hôm nay. Từ những buổi chiếu như thế, các thước phim tưởng chừng nằm yên trong kho lưu trữ lại có cơ hội kết nối thế hệ trẻ với quá khứ, với những con người đã đi qua chiến tranh để tạo nên hiện tại. ■

Khán giả tham dự buổi chiếu phim tài liệu "Việt Nam - Hồ Chí Minh" trong khuôn khổ dự án "Việt Nam chưa kể hết", mô hình đang hướng tới đưa phim tài liệu và lịch sử đến gần hơn với công chúng trẻ

Hội sách chào hè lan tỏa văn hóa đọc trong học đường

Hội sách chào Hè 2026 do Trường Tiểu học Cái Khế 3 (phường Cái Khế, TP Cần Thơ) phối hợp cùng Chi nhánh NXB Chính trị quốc gia Sự thật tại Cần Thơ tổ chức, thu hút đông đảo học sinh và phụ huynh tham gia. Sự kiện hướng tới xây dựng không gian kết nối gia đình trong nhịp sống hiện đại vốn ngày càng bị chi phối bởi các thiết bị số. Với thông điệp "Tạm rời xa thiết bị điện tử, chạm vào thế giới kỳ diệu của những trang sách", chương trình mang đến cơ hội để phụ huynh và trẻ cùng khám phá tri thức, chia sẻ cảm xúc qua từng trang sách.

Điểm nhấn của hội sách là nhiều hoạt động tiếp cận tri thức theo hướng trực quan, sáng tạo. Trong đó, phiên bản sách tô màu tác phẩm *Lịch sử nước ta* của Chủ tịch Hồ Chí Minh thu hút sự quan tâm của nhiều học sinh khi các sự kiện lịch sử được thể hiện bằng hình vẽ sinh động, giúp trẻ tiếp cận lịch sử theo cách gần gũi và dễ hiểu hơn.

Diễn ra đến hết ngày 28.5, Hội sách chào Hè không chỉ góp phần lan tỏa văn hóa đọc, tạo không gian giao lưu cho cộng đồng yêu sách tại Cần Thơ, mà còn mở ra những "khoảng lặng chất lượng" để cha mẹ đồng hành cùng con trong quá trình đọc và cảm nhận sách, từ đó bồi đắp sự gắn kết trong gia đình.

BÁ TRƯỜNG

XÂY DỰNG VĂN HÓA TUÂN THỦ PHÁP LUẬT

Bài 3:

Khi pháp luật được "mềm hóa" bằng văn hóa

● HOÀNG HƯƠNG

Pháp luật chỉ thực sự đi vào đời sống khi được tiếp nhận bằng sự tự giác, đồng thuận và ý thức cộng đồng. Từ những clip tuyên truyền gần gũi, các tiết học sân khấu hóa cho học sinh đến việc phát huy vai trò của hương ước, quy ước ở cơ sở, nhiều địa phương đang từng bước "mềm hóa" pháp luật bằng văn hóa, đạo đức và những câu chuyện đời thường. Khi các chuẩn mực pháp lý gắn với nếp sống, tình làng nghĩa xóm và trách nhiệm cộng đồng, văn hóa tuân thủ pháp luật cũng được bồi đắp bền vững hơn từ gốc rễ đời sống xã hội.

Lan tỏa thông điệp từ những câu chuyện đời thường

Một clip ngắn hướng dẫn người dân đỗ xe đúng quy định do Công an phường Dương Nội, thành phố Hà Nội thực hiện, đăng tải trên trang Công an Thủ đô mới đây đã thu hút khoảng 17.000 lượt xem. Trong clip, cán bộ công an trực tiếp hướng dẫn cách đỗ xe sát lề đường, hè phố đúng quy định, trong đó khoảng cách từ bánh xe gần nhất tới lề đường không được vượt quá 0,25m. Nhiều người xem thừa nhận, đến lúc đó mới biết bản thân lâu nay vẫn đỗ xe sai quy định dù không cố ý.

Từ những video ngắn, trực quan, dễ hiểu như vậy, việc phổ biến pháp luật đang dần trở nên gần gũi hơn với đời sống hằng ngày, thay vì chỉ dừng ở những quy định khô cứng trên văn bản.

Tháng 4.2026, Công an thành phố Hà Nội tổ chức Cầu truyền hình đặc biệt "Tiết học Gen Z - Tự hào Hà Nội, sống chuẩn an toàn", kết nối trực tiếp và trực tuyến tới 916 trường học với gần 962.000 học sinh tham gia. Tại chương trình, chính các em học sinh là người dàn dựng, hóa thân vào các tình huống pháp luật liên quan đến an toàn giao thông, bạo lực học đường, rủi ro trên không gian mạng hay nhận diện ma túy "núp bóng". Không cần những khẩu hiệu mang tính áp đặt, câu chuyện học đường được kể bằng ngôn ngữ của lứa tuổi học trò đã tạo sự đồng cảm tự nhiên, giúp thông điệp pháp luật trở nên dễ tiếp nhận hơn.

Việc tuyên truyền bằng hình ảnh trực quan, các buổi trải nghiệm hay tập huấn thực tế cũng đang cho thấy hiệu quả rõ rệt. Anh Trí Dũng, cư dân Chung cư Ban Cơ yếu Chính phủ ở phường Thanh Xuân, thành phố Hà Nội cho biết, hằng năm cư dân đều được tham gia các buổi tập huấn phòng cháy, chữa cháy do lực lượng công an phối hợp Ban quản lý chung cư tổ chức. Ngoài việc nắm quy định về phòng cháy, chữa cháy, cư dân còn được hướng dẫn kỹ năng phòng cháy, thoát nạn trong các tình huống cụ thể. "Đây là cách đưa pháp luật vào đời sống một cách cụ thể, dễ hiểu, dễ thực hiện mà mỗi người dân đều có thể tự giác chấp hành", anh Dũng chia sẻ.

Việc "mềm hóa" tuyên truyền pháp luật thông qua sân khấu hóa và tương tác trực tiếp đang tạo hiệu ứng tích cực trong học đường, góp phần hình thành ý thức chấp hành pháp luật từ sớm

Không chỉ ở khu dân cư, trong trường học, việc phổ biến, giáo dục pháp luật cũng đang được đổi mới theo hướng gần hơn với học sinh. Nhiều địa phương phối hợp giữa lực lượng công an và nhà trường để tuyên truyền về an toàn giao thông, phòng cháy chữa cháy, phòng chống ma túy, thuốc lá điện tử, bạo lực học đường hay lừa đảo trên không gian mạng. Thay vì chỉ nghe phổ biến quy định, học sinh được tham gia xử lý tình huống, thực hành kỹ năng thoát nạn, sử dụng bình chữa cháy, nhận diện hành vi nguy hiểm, thậm chí tự xây dựng và biểu diễn tiểu phẩm pháp luật. Từ người nghe, các em trở thành người tham gia và trực tiếp kể lại câu chuyện pháp luật bằng trải nghiệm của chính mình.

Việc đổi mới phương thức tuyên truyền, giáo dục pháp luật theo hướng trực quan, sinh động, tăng tính tương tác đang tạo ra hiệu ứng tích cực, đặc biệt với giới trẻ. Khi pháp luật được chuyển tải bằng câu chuyện, cảm xúc và trải nghiệm thực tế, khả năng tiếp nhận cũng thay đổi rõ rệt, từ đó hình thành ý thức tự điều chỉnh hành vi một cách tự nhiên và bền vững hơn.

Khơi dậy sức mạnh mềm

Hành trình xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật ở cơ sở luôn gắn chặt với nền tảng văn hóa và đạo đức xã hội. Theo PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Ủy viên Ủy ban Văn hóa và Xã hội của Quốc hội, ý thức thượng tôn pháp luật không bắt đầu từ những điều lớn lao, mà được hình thành từ gia đình, ngõ xóm, cộng đồng dân cư và những quy ước gần gũi trong đời sống hằng ngày. Gia đình chính là "trường học" đầu tiên của nhân cách. Một đứa trẻ lớn lên trong môi trường mà người lớn biết giữ lời hứa, tôn trọng quy định chung, biết xin lỗi khi sai và không gian dối từ những việc nhỏ, cũng đồng nghĩa đang được học bài học đầu tiên về pháp luật thông qua cách sống.

Ở nhiều địa phương, người dân chấp hành quy định không chỉ vì "luật quy định", mà còn bởi ý thức giữ gìn danh dự gia đình, dòng họ, sự nhìn nhận của làng xóm và cộng đồng. Chính những chuẩn mực văn hóa ấy tạo nên sức mạnh mềm bền bỉ trong đời sống xã hội. Khi hương ước, quy ước được xây dựng dân chủ, phù hợp pháp luật và phong tục tốt đẹp, đó sẽ là cầu nối giữa quy định của Nhà nước với đạo lý, tập quán và tình cảm cộng đồng.

Theo báo cáo của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, đến ngày 30.12.2025, tại 25/34 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã có 59.686 hương ước, quy ước được công nhận. Nội dung chủ yếu tập trung vào xây dựng nếp sống văn hóa, giữ gìn an ninh trật tự, bảo vệ môi trường, thực hiện chính sách dân số, chăm lo gia đình và trẻ em, đồng thời phát huy vai trò tự quản của cộng đồng dân cư.

Đáng chú ý, nhiều hương ước, quy ước đã góp phần gìn giữ những phong tục tốt đẹp của làng xóm, dòng họ; từng bước loại bỏ hủ tục, mê tín dị đoan; lồng ghép các quy định về bảo vệ rừng, thu gom rác thải, xây dựng môi trường "xanh - sạch - sáng", thực hiện bình đẳng giới và nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang, lễ hội. Qua đó, pháp luật không còn là những quy định xa rời thực tế mà hiện diện bằng những việc cụ thể, gần dân và dễ thực hiện.

Thực tế cho thấy, việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước theo tinh thần Nghị định số 61/2023/NĐ-CP đã góp phần quan trọng trong bồi đắp tinh thần tự quản và ý thức tuân thủ pháp luật ở cơ sở. Nhiều năm qua, phong trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" đã đưa tiêu chí chấp hành chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước trở thành một phần trong việc xét tặng danh hiệu "Gia đình văn hóa", "Thôn, tổ dân phố văn hóa". Khi một hành vi sai phạm không chỉ đối diện chế tài hành chính mà còn chịu sự nhắc nhở, phê bình từ cộng đồng, áp lực đạo đức và tình làng nghĩa xóm sẽ trở thành "hàng rào mềm" ngăn ngừa vi phạm hiệu quả.

Sức mạnh mềm ấy còn được thể hiện qua việc phát huy tính tự quản của cộng đồng dân cư trên cơ sở công khai, minh bạch và tuân thủ pháp luật. Ở đó, tiêu chí thượng tôn pháp luật được đặt song hành với mục tiêu xây dựng đời sống ấm no, văn minh.

Khơi dậy sức mạnh mềm từ văn hóa cũng là cách để pháp luật không dừng lại ở sự chấp hành mang tính đối phó. Khi pháp luật gắn với đạo đức, nếp sống và trách nhiệm của mỗi gia đình, mỗi cá nhân, tinh thần thượng tôn pháp luật sẽ dần trở thành nền tảng bền vững của đời sống xã hội. ■ ***(Còn tiếp)***

Pháp luật khó tạo ra chuyển biến bền vững nếu chỉ dừng ở những quy định mang tính áp đặt. Thực tế tại nhiều địa phương cho thấy, khi pháp luật được chuyển tải bằng câu chuyện đời thường, hương ước, quy ước và các chuẩn mực văn hóa cộng đồng, hiệu quả tiếp nhận thay đổi rõ rệt.

Từ những clip hướng dẫn đỗ xe đúng quy định, các buổi tập huấn phòng cháy, chữa cháy ở khu dân cư đến những "tiết học Gen Z" sân khấu hóa tình huống pháp luật, cách tuyên truyền mới đang giúp các quy định vốn khô cứng trở nên gần gũi, dễ hiểu và dễ nhớ hơn. Đặc biệt với giới trẻ, việc trực tiếp tham gia xử lý tình huống, biểu diễn tiểu phẩm hay kể lại câu chuyện pháp luật bằng trải nghiệm của chính mình đã tạo ra sự thay đổi tự nhiên trong nhận thức và hành vi.

Ở cấp cơ sở, hương ước, quy ước tiếp tục phát huy vai trò như một "hàng rào mềm" của cộng đồng. Khi một hành vi sai phạm vừa phải đối diện chế tài pháp luật, vừa chịu sự nhắc nhở từ làng xóm, dòng họ, sức răn đe từ đạo đức và danh dự nhiều khi tạo hiệu quả lâu dài hơn những quy định đơn thuần.

Đừng để phút bất cẩn thành bi kịch với trẻ nhỏ

MAI TRANG

Chỉ một cú ngã khi vừa chạy vừa cầm que thịt nướng, bé gái 2,5 tuổi đã suýt mất thị lực và đối diện nguy cơ tổn thương sọ não vì dị vật đâm xuyên vùng mặt. Từ tai nạn hy hữu này đến nhiều trường hợp trẻ bị dao đâm, chó cắn... thời gian gần đây, các bác sĩ cảnh báo, nhiều vật dụng và tình huống tưởng chừng vô hại trong sinh hoạt hằng ngày lại có thể để lại hậu quả nặng nề, thậm chí ám ảnh suốt đời với trẻ nhỏ nếu người lớn lơ là trong giám sát và chăm sóc.

Tai nạn từ những vật dụng tưởng vô hại

Sau giờ học, bé gái 2,5 tuổi được bố mẹ đưa đi ăn thịt xiên nướng. Trong lúc vừa cầm que thịt vừa chạy chơi, bé không may vấp ngã khiến que xiên nhọn đâm thẳng vào vùng giữa mặt. Tai nạn xảy ra chỉ trong vài giây nhưng khiến cả gia đình hoảng loạn khi đầu que tre cắm sâu sát mắt trái của trẻ. Bé đau đớn, quấy khóc liên tục và được chuyển cấp cứu từ bệnh viện địa phương lên tuyến trên rồi tới Bệnh viện Hữu nghị Việt Đức ngay trong đêm.

Khi nhập viện, dị vật vẫn cắm từ vùng gốc mũi chếch lên hốc mắt trái. Điều khiến các bác sĩ lo ngại nhất là chưa thể xác định chính xác đầu nhọn của que tre đã đi sâu tới đâu.

PGS.TS Nguyễn Hồng Hà, Trưởng khoa Phẫu thuật Hàm mặt - Tạo hình và Thẩm mỹ cho biết, đây là tình huống cấp cứu đặc biệt khó khăn do bệnh nhi còn quá nhỏ, hoảng loạn và không thể phối hợp thăm khám. Các bác sĩ chỉ xác định được có dị vật sắc nhọn xuyên từ gốc mũi vào ổ mắt nhưng chưa rõ đã gây tổn thương nhãn cầu, xuyên sọ não hay ảnh hưởng tới các mạch máu, dây thần kinh quan trọng hay chưa.

Theo các bác sĩ, nếu tự ý rút dị vật ra ngoài có thể gây chảy máu ồ ạt, tổn thương thần kinh hoặc biến chứng sọ não nặng nề. Khó khăn lớn nhất nằm ở chỗ dị vật là que tre, gần như không cản quang trên phim X-quang thông thường, khiến việc xác định đường đi của đầu nhọn trở nên rất phức tạp. Một thành viên ê kíp cho biết, có thời điểm các bác sĩ từng tính tới phương án quay lại quán ăn để tìm que xiên tương tự nhằm ước lượng chiều dài phần đã đâm vào cơ thể trẻ. Tuy nhiên, phần que tre bị cắt bỏ trước đó để thuận tiện vận chuyển đã thất lạc, khiến việc xác định độ sâu dị vật gần như không thể thực hiện.

Ngay trong đêm, Bệnh viện Hữu nghị Việt Đức đã kích hoạt quy trình hội chẩn đa chuyên khoa với sự tham gia của các chuyên khoa Phẫu thuật Hàm mặt - Tạo hình và Thẩm mỹ, Ngoại thần kinh sọ não, Tim mạch - Lồng ngực, Gây mê hồi sức và Chẩn đoán hình ảnh. Các bác sĩ trực tiếp xuống phòng chụp CT đa dãy, dựng hình 3D và rà soát từng lát cắt mỏng nhất để truy tìm đường đi của dị vật.

Sau gần một giờ phẫu thuật trong không khí "căng như dây đàn", các bác sĩ đã xử lý thành công dị vật cho bệnh nhi. Hiện trẻ tỉnh táo, chơi ngoan, không sốt; mắt trái còn sưng nề nhẹ nhưng vẫn giữ được thị lực. Tuy nhiên, vận động nhãn cầu vẫn còn hạn chế và bệnh nhi cần tiếp tục được theo dõi sát về thần kinh sọ não, nguy cơ nhiễm trùng và chức năng thị giác trong những ngày tới.

Không bao giờ được rời mắt khỏi trẻ

Các bác sĩ cảnh báo, nhiều tai nạn nghiêm trọng ở trẻ em bắt nguồn từ những vật dụng rất quen thuộc như que xiên thịt, đũa, tăm tre, bút hay que kẹo... Chỉ một cú ngã khi vừa ăn vừa chạy nhảy cũng có thể gây tổn thương vùng mắt, sọ não hoặc để lại di chứng nặng nề suốt đời.

Các tai nạn do chó, mèo cắn cũng tiềm ẩn nhiều nguy cơ với trẻ nhỏ, từ thương tích thể chất đến sang chấn tâm lý kéo dài. Vì vậy, phụ huynh cần hạn chế để trẻ cầm vật sắc nhọn, không cho trẻ vừa ăn vừa chạy chơi và luôn theo sát khi trẻ tiếp xúc với vật nuôi. Sự chủ quan của người lớn, chỉ trong vài phút, đôi khi có thể dẫn tới hậu quả vô cùng đáng tiếc.

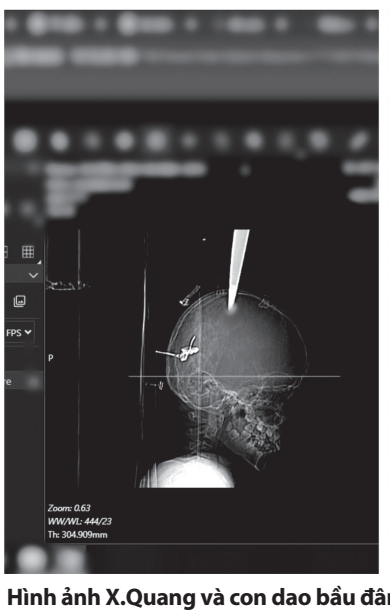
Những tai nạn sinh hoạt có thể để lại di chứng suốt đời

Không riêng trường hợp bé gái bị que xiên đâm xuyên vùng mặt, thời gian gần đây, Bệnh viện Hữu nghị Việt Đức liên tiếp tiếp nhận nhiều bệnh nhi gặp tai nạn sinh hoạt nghiêm trọng. Trong đó có bệnh nhi 11 tuổi nhập viện với chấn thương sọ não hiếm gặp do một con dao bầu cắm vào đỉnh đầu bên trái khi hai anh em chơi đùa tại nhà. Một trường hợp khác là bé 22 tháng tuổi bị chó cắn với nhiều vết thương phức tạp ở vùng mặt, nhập viện trong tình trạng hoảng loạn, đau đớn và chảy máu nhiều. Các bác sĩ phải phẫu thuật xử lý toàn diện tổn thương và kiểm soát nguy cơ biến chứng cho các bệnh nhi.

PGS.TS Nguyễn Hồng Hà cảnh báo, tai nạn với trẻ nhỏ có thể xảy ra bất cứ lúc nào nếu người lớn lơ là giám sát. Những vật dụng quen thuộc như que xiên thịt, tăm tre, đũa, bút hay que kẹo đều có thể trở thành dị vật nguy hiểm khi trẻ vừa ăn vừa chạy nhảy. Chỉ một cú ngã cũng có thể gây tổn thương vùng mắt, sọ não hoặc để lại di chứng nặng nề suốt đời.

Các bác sĩ khuyến cáo phụ huynh không để trẻ vừa ăn vừa chạy chơi; nên tháo thức ăn khỏi que xiên trước khi cho trẻ ăn và hạn chế để trẻ cầm các vật sắc nhọn. Khi trẻ bị vật nhọn đâm vào cơ thể, tuyệt đối không tự ý rút dị vật mà cần nhanh chóng đưa tới cơ sở y tế chuyên sâu để được xử trí đúng cách.

Đặc biệt, các tai nạn do chó, mèo hoặc súc vật cắn không chỉ gây tổn thương thể chất mà còn có thể để lại sang chấn tâm lý kéo dài cho trẻ nhỏ. Những trải nghiệm đau đớn, hoảng loạn ở lứa tuổi này dễ khiến trẻ sợ hãi, ám ảnh, rối loạn giấc ngủ hoặc mất cảm giác an toàn. Vì vậy, phụ huynh cần chú ý giáo dục trẻ kỹ năng an toàn với động vật, không để trẻ chơi một mình với thú nuôi, kể cả vật nuôi đã quen thuộc trong gia đình. Các vật nuôi cũng cần được tiêm phòng đầy đủ, quản lý bằng rọ mõm hoặc nhốt an toàn khi có trẻ nhỏ và khi đưa ra nơi công cộng. ■

Hình ảnh X.Quang và con dao bầu đâm vào đầu nạn nhân

Em bé bị xiên thịt nướng đâm xuyên qua vùng mắt

Dinh dưỡng đầy đủ cho trẻ em Quảng Trị

Với thông điệp "Đầu tư cho dinh dưỡng học đường là đầu tư cho tương lai", Sở Y tế tỉnh Quảng Trị vừa phối hợp Sở GD&ĐT tỉnh Quảng Trị cùng Tổ chức World Vision International tại Việt Nam tổ chức sự kiện Dinh dưỡng học đường trong khuôn khổ Sáng kiến Dinh dưỡng đủ đầy - ENOUGH.

Theo số liệu của Viện Dinh dưỡng năm 2025, tỷ lệ trẻ em thấp còi tại Quảng Trị hiện ở mức 16,8%, tỷ lệ gầy còm là 5,1%. Đáng chú ý, tại một số xã vùng sâu, vùng xa, tỷ lệ thấp còi ở trẻ vẫn vượt 30%. Ở các trường bán trú khu vực khó khăn, việc tiếp cận bữa ăn đa dạng, an toàn và đủ dinh dưỡng vẫn là thách thức lớn.

Ông Nguyễn Anh Đông, Phó Giám đốc Trung tâm Kiểm soát bệnh tật tỉnh Quảng Trị cho biết, công tác dinh dưỡng học đường hiện còn nhiều hạn chế. Hoạt động giáo dục dinh dưỡng trong trường học chưa được đầu tư đồng đều, trong khi nhiều địa phương vẫn thiếu kế hoạch hành động dài hạn nhằm cải thiện thể trạng và dinh dưỡng cho trẻ em một cách bền vững.

PGS.TS Trương Tuyết Mai, Phó Viện trưởng Viện Dinh dưỡng Quốc gia nhận định, đầu tư cho dinh dưỡng là một trong những khoản đầu tư hiệu quả và bền vững nhất đối với sự phát triển con người. Dinh dưỡng học đường không chỉ giúp trẻ phát triển thể chất mà còn góp phần nuôi dưỡng trí tuệ, khả năng sáng tạo và tiềm năng trong tương lai. Vì vậy, đây cần được xem là ưu tiên của cả ngành y tế và giáo dục, đồng thời cần có nguồn lực và ngân sách phù hợp.

Theo các chuyên gia, dinh dưỡng học đường cần được nhìn nhận như một phần quan trọng trong chiến lược phát triển con người, góp phần cải thiện tầm vóc, sức khỏe, khả năng học tập và chất lượng sống lâu dài của trẻ em.

Phát biểu tại sự kiện, ông Doseba Sinay, Trưởng Đại diện World Vision International tại Việt Nam nhấn mạnh, dinh dưỡng học đường không phải giải pháp ngắn hạn mà là khoản đầu tư lâu dài cho tương lai trẻ em. Thông qua Sáng kiến Dinh dưỡng đủ đầy - ENOUGH, tổ chức này cam kết tiếp tục đồng hành cùng các địa phương trong hỗ trợ kỹ thuật, thúc đẩy hợp tác và xây dựng các giải pháp dinh dưỡng bền vững cho trẻ em.

N.MINH

Đưa võ thuật cổ truyền trở thành nguồn lực công nghiệp văn hóa

THU SÂM

Võ thuật cổ truyền không chỉ là phương thức rèn luyện thể chất hay kỹ năng tự vệ mà còn kết tinh tinh thần thượng võ, bản lĩnh và chiều sâu văn hóa của dân tộc Việt Nam. Với Hà Nội, võ thuật còn gắn với khí phách Thăng Long, với đời sống văn hóa tinh thần của người dân Thủ đô qua nhiều thế hệ.

Trong bối cảnh Hà Nội đẩy mạnh phát triển công nghiệp văn hóa, xây dựng thành phố sáng tạo và thúc đẩy kinh tế thể thao, võ thuật cổ truyền đang được nhìn nhận là nguồn lực văn hóa có khả năng đóng góp cho phát triển kinh tế, xã hội của Thủ đô.

Từ di sản võ học đến không gian phát triển mới

Những năm qua, phong trào võ thuật trên địa bàn Hà Nội tiếp tục phát triển mạnh mẽ với sự tham gia của đông đảo người dân. Nhiều môn phái, võ đường, câu lạc bộ hoạt động ổn định; các môn võ hiện đại từng bước khẳng định vị thế trong phong trào thể thao quần chúng cũng như thể thao thành tích cao. Tuy nhiên, sự phát triển của võ thuật vẫn còn không ít hạn chế như nguồn lực đầu tư chưa tương xứng, cơ sở vật chất còn thiếu, công tác xã hội hóa chưa đồng đều, trong khi sự gắn kết giữa võ thuật với du lịch, công nghiệp văn hóa và kinh tế thể thao vẫn chưa thực sự rõ nét.

Theo Phó Giám đốc Sở VHTT Hà Nội Phạm Xuân Tài, Hà Nội đang định hướng phát triển võ thuật không chỉ là hoạt động thể thao thuần túy mà từng bước trở thành một ngành của công nghiệp văn hóa, đóng góp vào tăng trưởng kinh tế, xã hội của Thủ đô. Định hướng này mở ra cách tiếp cận mới với võ thuật trong đời sống hiện đại. Nếu trước đây võ thuật chủ yếu hiện diện trong các sân tập, giải đấu hay hoạt động phong trào, thì nay võ thuật đang được đặt trong mối liên kết rộng hơn với du lịch, nghệ thuật trình diễn, truyền thông số, giáo dục trải nghiệm và xây dựng thương hiệu đô thị.

Theo ông Tài, thời gian tới, Sở VHTT sẽ tham mưu để thành phố Hà Nội đẩy mạnh phát triển võ thuật gắn với du lịch văn hóa, công nghiệp văn hóa và kinh tế thể thao; xây dựng các chương trình biểu diễn, giao lưu, trải nghiệm võ thuật phục vụ quảng bá hình ảnh Thủ đô. Đồng thời sẽ tăng cường truyền thông, quảng bá võ thuật trên các nền tảng số trong nước và quốc tế, từng bước xây dựng thương hiệu võ thuật Hà Nội gắn với hình ảnh Thủ đô văn hiến, anh hùng, hòa bình và sáng tạo. Một trong những điểm nhấn đáng chú ý là việc Hà Nội định hướng xây dựng Festival Võ thuật quốc tế Hà Nội trở thành sản phẩm du lịch văn hóa đặc trưng.

Dự kiến lần đầu tổ chức, Festival sẽ quy tụ khoảng 1.500-2.000 võ sư, võ sinh trong nước và quốc tế, được xây dựng theo hướng chuyên nghiệp, giàu bản sắc văn hóa và có khả năng duy trì thường niên trong những năm tiếp theo.

Võ thuật phải tạo ra giá trị văn hóa và kinh tế

Điểm đáng chú ý trong định hướng phát triển võ thuật của Hà Nội là tư duy đưa võ thuật trở thành sản phẩm văn hóa có khả năng tạo ra giá trị kinh tế. Điều này không đồng nghĩa với thương mại hóa đơn thuần, mà là khai thác hiệu quả các giá trị văn hóa, lịch sử và nghệ thuật của võ học trong bối cảnh phát triển mới.

Võ sư quốc tế Trần Việt, Phó Tổng thư ký Liên đoàn thế giới Võ cổ truyền Việt Nam, Phó Tổng thư ký Hội Võ thuật Hà Nội cho biết, đã có giai đoạn nhiều võ sư không thể sống bằng nghề, buộc phải tìm công việc khác để mưu sinh. Theo ông, để võ thuật cổ truyền phát triển bền vững, võ thuật không thể chỉ dừng ở vai trò rèn luyện sức khỏe mà cần trở thành một ngành kinh tế có khả năng tạo ra giá trị. Một trong những giải pháp được võ sư Trần Việt đề xuất là đẩy mạnh đưa võ thuật vào trường học, lễ hội dân gian, hoạt động văn hóa, thể thao của thành phố; đồng thời kết hợp với ngành Du lịch để đưa võ cổ truyền trở thành một phần trong sản phẩm du lịch của Thủ đô như tham quan võ đường, trải nghiệm võ thuật, biểu diễn phục vụ khách du lịch.

Hà Nội sẽ tạo không gian phát triển mới cho võ thuật cổ truyền, võ thuật hiện đại

Ảnh: QUÝ LƯỢNG

Ở góc độ nghiên cứu văn hóa, PGS.TS, võ sư cao cấp Đinh Công Tuấn, Bí thư Đảng ủy, quyền Hiệu trưởng Trường Đại học Văn hóa Hà Nội cho rằng, võ thuật cổ truyền hoàn toàn có thể trở thành nguồn tài nguyên văn hóa phục vụ sáng tạo và phát triển kinh tế văn hóa. Với lợi thế về lịch sử, tính biểu tượng và khả năng trình diễn, võ thuật có tiềm năng tham gia vào nhiều lĩnh vực như du lịch trải nghiệm, nghệ thuật biểu diễn, điện ảnh, truyền hình, truyền thông số và xây dựng thương hiệu đô thị. Theo ông Tuấn, xu hướng du lịch hiện nay cho thấy du khách không chỉ muốn tham quan di tích mà còn mong muốn được trải nghiệm đời sống văn hóa bản địa. Các chương trình biểu diễn bài quyền, trải nghiệm tinh thần thượng võ Thăng Long hay tham gia không gian lễ hội võ thuật có thể tạo nên sản phẩm du lịch mang dấu ấn riêng của Hà Nội.

Không dừng lại ở du lịch, khả năng trình diễn bằng hình thể cũng giúp võ thuật trở thành chất liệu giàu tiềm năng cho các ngành công nghiệp sáng tạo. Các bài quyền, binh khí, trống trận hay nghi lễ võ đường có thể tham gia vào sân khấu, điện ảnh, truyền hình và truyền thông số như một phương thức kể chuyện văn hóa mang bản sắc Việt Nam. ■

Hiện tượng mới của billiards Việt Nam

Chiêm Hồng Thái là cái tên được người hâm mộ billiards Việt Nam và quốc tế nhắc đến nhiều nhất sau Giải Billiards carom 3 băng Cúp thế giới 2026, sân chơi danh giá nhất của billiards carom 3 băng thế giới, vừa diễn ra tại TP.HCM.

Hành trình đi đến trận chung kết của Hồng Thái tại TP.HCM World Cup 2026 được ví như chuyện cổ tích. Chỉ xếp hạng 22 thế giới, Hồng Thái phải thi đấu từ vòng loại thứ tư và anh đã vượt qua thử thách này để lọt vào vòng đấu chính. Tại vòng đấu này, Hồng Thái giành ngôi nhì bảng để có lần đầu tiên trong sự nghiệp lọt vào vòng knock-out sau sáu lần tham dự TP.HCM World Cup. Sau khi "phá dớp" thành công, cơ thủ sinh năm 1999 đã vượt qua cựu vô địch thế giới Bao Phương Vinh ở vòng 1/8. Nhưng đỉnh cao thực sự trong màn trình diễn của cơ thủ quê Cần Thơ là hai trận tại tứ kết và bán kết.

Ngôi á quân TP.HCM World Cup 2026 của Chiêm Hồng Thái

Tại tứ kết, trước cựu số một thế giới Dick Jaspers (Hà Lan), người từng 32 lần vô địch World Cup và được xem là một trong những cơ thủ vĩ đại nhất thế giới, Hồng Thái dù liên tục bị dẫn với cách biệt lớn nhưng anh vẫn thi đấu lì lợm, bản lĩnh và lạnh lùng ở thời khắc quyết định để thắng 50-46. Tại bán kết, trước Eddy Merckx (Bỉ, hạng hai thế giới), cơ thủ được mệnh danh là "thần cơ" của làng billiards thế giới với thành tích 14 lần vô địch World Cup sau 15 lần góp mặt ở các trận chung kết, Hồng Thái bằng cách nào đó, từ chỗ bị dẫn 6-25 đã thắng lại 50-46. Đây là cuộc lội ngược dòng ngoạn mục nhất tại TP.HCM World Cup 2026 và là chiến thắng khó tin nhất trong sự nghiệp của Hồng Thái.

Dù không thể tạo nên bất ngờ trước "huyền thoại sống" Frederic Caudron (Bỉ), cơ thủ vĩ đại nhất thế giới trong trận chung kết nhưng ngôi á quân tại TP.HCM World Cup 2026 đã đưa tên tuổi của Chiêm Hồng Thái lên một tầm cao mới, giúp anh trở thành hiện tượng mới của billiards carom 3 băng Việt Nam nói riêng và quốc tế nói chung. Thành tích này không chỉ là dấu mốc đáng nhớ trong sự nghiệp cá nhân, mà còn tiếp tục khẳng định vị thế ngày càng vững chắc của billiards Việt Nam trên đấu trường quốc tế. Trong nhiều năm qua, các cơ thủ Việt Nam liên tục ghi dấu ấn ở những sân chơi lớn, từ giải vô địch châu Á đến giải thế giới và World Cup.

Thành công của Hồng Thái tiếp nối thế hệ đàn anh để đưa billiards Việt Nam trở thành một thế lực đáng gờm của carom 3 băng quốc tế.

VĨNH HY

Đối thủ là… nhiệt độ

● KHẢI HƯNG

World Cup 2026 sẽ được tổ chức giữa mùa hè Bắc Mỹ, trải rộng qua ba quốc gia với khí hậu khác nhau hoàn toàn. Nhưng có một đối thủ mà không đội bóng nào có thể mua chuộc, không HLV nào có thể thiết kế sơ đồ chiến thuật để đối phó: Nhiệt độ.

Maradona ghi bàn vào lưới đội tuyển Anh bằng "bàn tay của Chúa" ở tứ kết World Cup 1986

Và lịch sử World Cup cũng chỉ ra rằng, đôi khi, thứ chiến thắng kẻ địch vô hình ấy không phải là chiến thuật tốt nhất mà là đội bóng biết nhường bước đúng lúc.

Sự tích "Bàn tay của Chúa"

"Hand of God" (Bàn tay của Chúa) là tên gọi của bức ảnh minh họa trong bài viết này. Bức ảnh ghi lại một trong những khoảnh khắc kinh điển nhất trong lịch sử bóng đá: Maradona dùng tay ghi bàn vào lưới đội tuyển Anh tại tứ kết World Cup 1986. Sở dĩ bức ảnh được đặt cái tên ngạo nghễ như thế là bởi khi được hỏi đã dùng tay hay dùng đầu để ghi bàn, số 10 huyền thoại của Argentina trả lời tinh quái: "Bàn thắng được ghi bằng cái đầu của Maradona và bàn tay của Chúa".

"Bàn tay của Chúa" chỉ là cách gọi ví von nhưng kỳ thực Maradona qua mặt được trọng tài một phần nhờ… ông trời. Hãy nhìn vào bức ảnh, những cầu thủ di chuyển phía sau khung hình đều không có hình bóng. Không có thủ thuật chỉnh sửa nào ở đây, chỉ là trận đấu diễn ra vào giờ đứng bóng. Không riêng trận tứ kết giữa Argentina và Anh, toàn bộ trận đấu tại World Cup 1986 đều được tổ chức vào buổi trưa để phục vụ lịch phát sóng truyền hình trực tiếp vào khung giờ vàng (buổi tối) cho khán giả tại châu Âu.

Trưa hè Mexico thì khắc nghiệt không khác gì đợt nắng nóng gay gắt đang diễn ra tại miền Bắc và các tỉnh miền Trung nước ta. Để dễ hình dung, hãy thử ra đường lúc giữa trưa và quan sát thật chính xác mọi diễn biến xảy ra chung quanh. Ánh nắng chói chang sẽ ngăn cản bạn bằng mọi cách. Tất nhiên, Bộ Y tế đưa ra khuyến cáo người dân hạn chế đi ra ngoài trời từ 10h đến 16h trong những ngày nắng nóng.

Không ai, trừ cái nắng Mexico 86

Graeme Souness là một trong những tiền vệ cứng rắn nhất lịch sử bóng đá Anh, người đã trị vì tuyến giữa của Liverpool suốt một thập niên, người mà chỉ những thiên tài thực sự như Zico của Brazil mới có thể vượt qua về kỹ thuật, nhưng tuyệt đối không ai vượt qua về sức mạnh thể chất. Tại Querétaro, giữa cái nóng thiêu đốt và độ cao ngộp thở của thành phố miền trung Mexico, Souness mất gần một stone (6,5 kg) sau 90 phút gặp Tây Đức. Ông kể lại: "Tôi nhớ lúc ngồi thụp xuống và nghĩ: "Trời ơi, tôi cảm thấy tệ thật". Đó là lần tệ nhất tôi từng cảm thấy trên sân bóng. Tôi không thể thở".

HLV Alex Ferguson cũng đang dẫn dắt Scotland kỳ đó đã bỏ Souness khỏi đội hình trận quyết định gặp Uruguay. Loại Souness khỏi một trận đấu lớn là điều không tưởng trong điều kiện bình thường. Nhưng cái nóng Mexico đã biến không thể thành tất yếu. Bốn mươi năm sau, World Cup 2026 sẽ đặt ra cùng một bài toán nhưng trên quy mô lớn hơn nhiều, với 48 đội và 104 trận đấu, trải qua mùa hè của Mỹ, Canada và Mexico. Mùa hè năm ngoái, giải Club World Cup tổ chức tại Mỹ đã đóng vai trò như một màn thử nghiệm tổng quát cho World Cup 2026. Và những gì diễn ra là bức tranh thu nhỏ của mọi thứ mà các đội tuyển quốc gia sẽ phải đối mặt.

Tiền vệ Enzo Fernández của Chelsea bị chóng mặt trong trận bán kết. Tiền vệ Marcos Llorente của Atlético Madrid phàn nàn rằng "ngay cả móng chân cũng đau". Một số đội buộc phải dừng tập luyện vì nhiệt độ. Và dù có năm lần thay người, việc pressing liên tục trong 90 phút là điều không tưởng, nhịp độ của một số trận đấu chậm đến mức, như nhà báo Rob Smyth mô tả, trông "còn chậm hơn phim của đạo diễn Béla Tarr". Câu trả lời của Chelsea trong trận chung kết gặp PSG, nhà vô địch Champions League, đội bóng giàu nhất thế giới, là một bài học chiến thuật đáng để mọi HLV World Cup 2026 ghi chép lại.

Mười phút đầu, Chelsea pressing toàn lực như cú đấm mạnh của một võ sĩ ở hiệp một để thăm dò và cảnh báo. Rồi sau đó, họ lùi xuống và kiểm soát. Slow, slow, quick. Chậm, chậm, nhanh. Bàn thắng đầu tiên đến ở phút 22, nhưng trận đấu, theo lời HLV Enzo Maresca, đã được quyết định từ mười phút đầu. "Chúng tôi cố gắng bóp nghẹt họ từ sớm. Với tôi, chúng tôi đã thắng trận đấu trong 10 phút đầu tiên". Kết quả: Chelsea thắng 3-0. PSG, đội sở hữu Mbappé, Dembélé và toàn bộ ngôi sao châu Âu thua tan tác trong cái nóng Bắc Mỹ.

Khi bóng đá trở thành nghệ thuật chờ đợi

Có một quy tắc đơn giản trong bóng đá nhiệt đới mà các nhà chiến thuật từ 1986 đến nay đều đã học được, dù diễn đạt theo những cách khác nhau: Nhiệt độ càng cao, đội nào giữ bóng nhiều hơn càng có lợi thế. Brazil vô địch World Cup 1994 tại Mỹ với tỷ lệ kiểm soát bóng trung bình 60%, cao nhất trong lịch sử các nhà vô địch World Cup cho đến khi Tây Ban Nha của tiki-taka tái định nghĩa bóng đá kiểm soát tại Nam Phi 2010. Người hùng thầm lặng của Brazil 1994 không phải Romário, không phải Bebeto mà là Dunga, đội trưởng, người neo giữ nhịp điệu tuyến giữa như một cái neo thả xuống lòng đại dương, vừa cứng vừa đều.

Chelsea đã làm điều tương tự ở Club World Cup với một biến thể hiện đại: Họ giữ bóng 61% trong sáu trận đầu, rồi chủ động giảm xuống 34% trong trận chung kết khi nhận ra PSG mạnh hơn và cần một chiến lược khác. Đó là sự thông minh chiến thuật hiếm thấy, biết khi nào nên giữ bóng và khi nào nên buông. Có một thay đổi văn hóa sâu sắc trong bóng đá hiện đại mà World Cup 2026 sẽ thể hiện rõ hơn bao giờ hết: Ghế dự bị không còn là hình phạt. Trận chung kết World Cup 2022 giữa Argentina và Pháp kết thúc với cuộc đấu penalty. Nhìn lại đội hình xuất phát ban đầu, trong số 20 cầu thủ thi đấu lúc bắt đầu trận, chỉ còn 7 người trên sân khi loạt penalty diễn ra. 13 người đã được thay ra và những người thay vào đã thay đổi trận đấu.

EURO 2024, trận chung kết Tây Ban Nha gặp Anh: Bàn thắng quyết định đến từ Mikel Oyarzabal, người vào sân từ ghế dự bị. Anh thua không phải vì thua về xuất phát điểm, mà vì thua về chiều sâu đội hình. Trong điều kiện nhiệt độ cao, đây không còn là chuyện xa xỉ. Đây là sinh tồn. Một tiền đạo tươi sức vào sân ở phút 60 trước một hàng hậu vệ đang kiệt sức dưới cái nóng không khác gì một võ sĩ đấu với người chưa ra đấu trường. Chelsea đã dùng chiến lược luân chuyển đội hình xuyên suốt Club World Cup ở mức độ mà, theo cựu HLV huyền thoại Arrigo Sacchi, ngay cả ông cũng không dám làm trong một giải đấu kéo dài một tháng trước đây. Nhưng bóng đá đã thay đổi. Thể lực đã thay đổi. Cái nóng không thay đổi, và điều đó buộc tất cả phải thích nghi.

Chiến thắng là biết… nhường

World Cup 2026 sẽ bắt đầu ngày 11.6 và kết thúc ngày 19.7. Các đội vào chung kết sẽ phải chơi 8 trận trong 5 tuần giữa cái nóng của Los Angeles, Dallas, New York, Miami, Mexico City và Toronto. Không có đội nào thoát được việc phải chơi ít nhất một trận trong điều kiện thời tiết khắc nghiệt. Những World Cup trước đây thường thuộc về đội xuất sắc nhất. World Cup 2026 có thể thuộc về đội hình sâu nhất, đội mà cầu thủ thứ 18, thứ 20 trong danh sách vẫn đủ sức tạo ra sự khác biệt ở phút 75 của trận tứ kết.

Và cũng thuộc về đội biết cái mà Souness đã học được tại Querétaro năm 1986 theo cách đau đớn nhất: Không phải lúc nào sức mạnh cũng là vũ khí hiệu quả nhất. Đôi khi, sự khôn ngoan là biết khi nào nên dừng lại. Biết khi nào nên nhường bóng cho đồng đội. Biết khi nào cần để trận đấu chậm lại, và chỉ tăng tốc khi cơ hội thực sự xuất hiện. Bóng đá đẹp nhất không phải lúc nào cũng là bóng đá nhanh nhất. Đặc biệt là khi nhiệt độ ngoài trời vượt ngưỡng 40 độ C và độ ẩm 90%. ■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Ứng cử viên Seoul đề xuất áp thuế du khách quốc tế

Ông Lee Dong-hyun, ứng cử viên của đảng Dân chủ Hàn Quốc (DPK) cho chức Trưởng quận Jung ở trung tâm Seoul, vừa đề xuất áp thuế lưu trú đối với du khách quốc tế nhằm giảm áp lực quá tải du lịch và tăng nguồn thu cho địa phương.

Đề xuất được đưa ra trong bối cảnh lượng khách quốc tế đến Hàn Quốc liên tục tăng mạnh. Theo ông Lee, quận Jung - nơi tập trung nhiều điểm du lịch nổi tiếng như Myeong-dong, chợ Namdaemun hay suối Cheonggyecheon - đang chịu áp lực lớn về rác thải, tiếng ồn và hạ tầng do lượng du khách tăng nhanh, trong khi người dân địa phương chưa được hưởng lợi tương xứng. Ông đề xuất dành một nửa nguồn thu từ thuế cho phúc lợi người dân, phần còn lại tái đầu tư cho ngành du lịch.

KHẢ HÂN

Thái Lan: Số ca mắc Covid-19 tăng nhẹ

Theo Cục Kiểm soát Bệnh tật Thái Lan (DDC), số ca mắc Covid-19 thời gian gần đây tăng nhẹ nhưng chưa ghi nhận ổ dịch lớn hay ca tử vong mới. Tính đến thời điểm hiện tại, Thái Lan ghi nhận 3.642 ca mắc và một trường hợp tử vong do Covid-19. Nhóm tuổi 30-35 có tỷ lệ mắc cao nhất, tiếp đến là người trên 60 tuổi và nhóm 20-29 tuổi. Dù số ca tăng trong tháng qua, mức lây nhiễm vẫn thấp hơn trung bình 5 năm gần đây.

Giới chức y tế khuyến cáo người dân tiếp tục đeo khẩu trang ở nơi đông người, rửa tay thường xuyên và chủ động thăm khám khi xuất hiện triệu chứng, đặc biệt để bảo vệ người cao tuổi và người có bệnh nền.

TRÂM ANH

Moskva hút khách Trung Quốc nhờ cú hích miễn visa

MINH ANH

Sau quyết định gia hạn chính sách miễn thị thực giữa Nga và Trung Quốc đến hết năm 2027, dòng khách du lịch giữa hai nước đang tăng tốc trở lại sau nhiều năm gián đoạn. Trong xu hướng phục hồi đó, Moskva nổi lên như một điểm đến đặc biệt hấp dẫn với du khách Trung Quốc, nhất là nhóm khách trẻ yêu thích trải nghiệm văn hóa và du lịch tự túc.

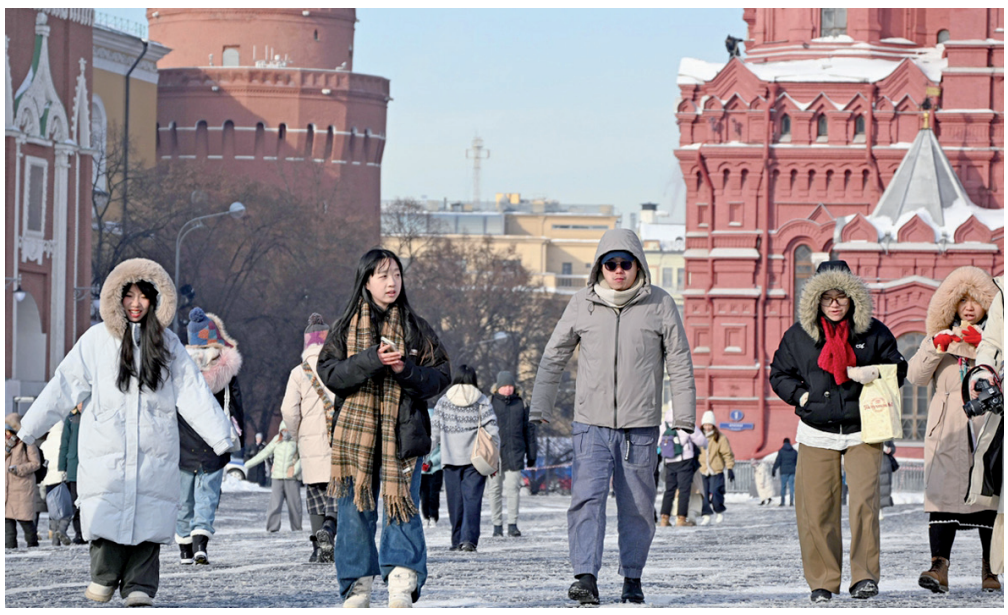
Ủy ban Du lịch thành phố Moskva cho biết, năm 2025 thủ đô Nga đã đón hơn 470.000 lượt khách từ Trung Quốc, đưa thị trường này vào nhóm 5 nguồn khách tăng trưởng nhanh nhất. Giới chức Nga kỳ vọng việc nới lỏng thị thực sẽ tiếp tục trở thành cú hích quan trọng, giúp lượng khách gia tăng mạnh trong thời gian tới.

Động lực cho làn sóng du lịch mới này đến từ việc hai nước đồng loạt kéo dài chính sách miễn visa. Sau khi Bắc Kinh thông báo gia hạn miễn thị thực cho công dân Nga đến hết năm 2027, phía Nga cũng xác nhận sẽ duy trì cơ chế tương tự với du khách Trung Quốc. Trước đó, từ cuối năm ngoái, Moskva đã cho phép công dân nước này nhập cảnh tối đa 30 ngày mà không cần visa.

Theo ông Evgeny Kozlov, Chủ tịch Ủy ban Du lịch Moskva, việc đơn giản hóa thủ tục nhập cảnh sẽ tạo thêm động lực cho các hoạt động giao lưu nhân dân, du lịch cá nhân, du lịch theo nhóm cũng như hợp tác văn hóa và kinh doanh giữa hai nước. Ông cho rằng chính sách mới sẽ thúc đẩy mạnh các chuyến đi ngắn ngày và những hành trình mang tính "xách ba lô lên và đi" của giới trẻ.

Hiệu ứng từ chính sách miễn visa đã sớm thể hiện qua lượng khách gia tăng nhanh chóng. Số liệu từ phía Nga cho thấy trong thời gian triển khai chương trình này, nước này đã đón khoảng 2 triệu lượt khách từ Trung Quốc, trong khi gần 1 triệu du khách Nga đã tới quốc gia láng giềng. Những con số đó phản ánh nhu cầu đi lại và giao lưu giữa hai nước đang phục hồi mạnh.

Song song với sự gia tăng về lượng khách là sự thay đổi rõ rệt trong xu hướng du lịch của người Trung Quốc. Đến cuối năm 2025, khoảng 84% lựa chọn hình thức du lịch tự túc thay vì tham gia các tour truyền thống. Giới chuyên gia nhận định chính sách miễn visa sẽ tiếp tục thúc đẩy làn sóng này trong thời gian tới.

Du khách Trung Quốc đi dạo qua Quảng trường Đỏ ở Moskva — Ảnh: VCG

Sự thay đổi ấy cũng kéo theo chuyển dịch trong nhu cầu trải nghiệm. Bên cạnh các biểu tượng nổi tiếng như Quảng trường Đỏ, Điện Kremlin hay Nhà hát Bolshoi, du khách trẻ Trung Quốc ngày càng quan tâm nhiều hơn tới văn hóa bản địa, ẩm thực và nhịp sống thường nhật của người Nga. Theo Ủy ban Du lịch Moskva, nhóm tuổi 18-35 hiện chiếm hơn một nửa lượng khách từ thị trường này.

Để thích nghi với thế hệ du khách mới, nhiều doanh nghiệp tại Moskva cũng bắt đầu thay đổi cách phục vụ, từ nâng cấp dịch vụ, tăng cường hỗ trợ ngôn ngữ đến thiết kế các trải nghiệm phù hợp hơn với khách trẻ.

Cùng với chính sách thị thực thông thoáng, việc mở rộng các đường bay thẳng giữa hai nước tiếp tục tạo thêm động lực cho du lịch Nga. Moskva, St. Petersburg, Vladivostok, Irkutsk và Khabarovsk hiện nằm trong nhóm điểm đến được du khách Trung Quốc tìm kiếm nhiều nhất.

Theo nền tảng du lịch qunar.com được Bắc Kinh Nhật báo dẫn lại, Nga đang trở thành một trong những điểm đến nước ngoài tăng trưởng nhanh nhất với du khách từ quốc gia tỉ dân kể từ khi chính sách miễn visa được triển khai. Lượng đặt phòng khách sạn cho mùa hè năm nay đã tăng hơn gấp đôi so với cùng kỳ năm ngoái, trong khi nhu cầu vé máy bay tới St. Petersburg cũng ghi nhận mức tăng tương tự.

Các chuyên gia cho rằng xu hướng này phản ánh nhu cầu ngày càng lớn của du khách Trung Quốc đối với những điểm đến giàu bản sắc văn hóa và mang lại trải nghiệm khác biệt so với các tuyến du lịch quen thuộc ở châu Âu hay Đông Nam Á. Việc gia hạn chính sách miễn visa vì thế được kỳ vọng sẽ tạo thêm động lực cho ngành Du lịch, đồng thời thúc đẩy giao lưu văn hóa và kết nối người dân giữa hai quốc gia. ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Bước đi cần thiết

LƯƠNG SAN

Việc Thái Lan tăng cường xét nghiệm, giám sát và cách ly đối với du khách đến từ Uganda và Cộng hòa Dân chủ Congo cho thấy mức độ cảnh giác ngày càng cao trước nguy cơ Ebola quay trở lại và lan rộng sang châu Á.

Động thái này diễn ra trong bối cảnh Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) vừa tuyên bố đợt bùng phát virus Ebola chủng Bundibugyo tại Trung Phi là "Tình trạng khẩn cấp y tế công cộng quốc tế". Vì vậy, phản ứng nhanh của Bangkok được xem là bước đi cần thiết nhằm bảo vệ hệ thống y tế và hạn chế nguy cơ lây lan xuyên biên giới trong thời điểm giao thương quốc tế đã phục hồi mạnh trở lại.

Theo giới chức y tế Thái Lan, dù chưa phát hiện dấu hiệu bất thường ở 10 du khách nhập cảnh từ Uganda và Congo, toàn bộ vẫn được đưa vào diện theo dõi y tế trong 21 ngày. Việc duy trì giám sát chặt ngay cả với các trường hợp chưa xuất hiện triệu chứng cho thấy Bangkok không chủ quan trước nguy cơ Ebola xâm nhập, nhất là khi tình hình dịch bệnh tại Congo vẫn diễn biến phức tạp.

Sự thận trọng này xuất phát từ mức độ nguy hiểm đặc biệt của Ebola. Với tỷ lệ tử vong rất cao, Ebola từ lâu đã được xem là một trong những căn bệnh truyền nhiễm đáng lo ngại nhất thế giới. Mối lo càng lớn hơn khi chủng Bundibugyo vẫn chưa có vắc xin hoặc thuốc điều trị được phê duyệt chính thức. Trong bối cảnh giao thương và hàng không quốc tế phục hồi mạnh sau đại dịch Covid-19, nguy cơ dịch bệnh vượt ra ngoài châu Phi là điều hoàn toàn có thể xảy ra nếu công tác kiểm soát bị lơ là.

Là trung tâm du lịch và trung chuyển hàng không lớn của Đông Nam Á, Thái Lan mỗi năm đón hàng chục triệu lượt khách quốc tế. Điều đó đồng nghĩa nguy cơ dịch bệnh xâm nhập cũng cao hơn nhiều quốc gia khác trong khu vực. Bởi vậy, việc tăng cường sàng lọc y tế, kiểm tra thân nhiệt và giám sát tại sân bay lúc này không đơn thuần là biện pháp phòng dịch trong nước, mà còn mang ý nghĩa bảo vệ an toàn y tế cho cả khu vực ASEAN.

Tuy nhiên, kiểm soát cửa khẩu chỉ là một phần trong bài toán ứng phó. Thái Lan vẫn cần tiếp tục nâng năng lực xét nghiệm, chuẩn bị cơ sở cách ly, huấn luyện nhân viên y tế và tăng cường phối hợp liên ngành để kịp thời phát hiện các trường hợp nguy cơ cao.

Song song với các biện pháp chuyên môn, việc minh bạch thông tin dịch bệnh và hướng dẫn người dân nhận biết triệu chứng cũng đóng vai trò đặc biệt quan trọng. Trong bối cảnh tâm lý lo ngại dễ gia tăng, giới chức nước này đồng thời phải tránh để xuất hiện tình trạng hoang mang hoặc kỳ thị đối với người đến từ châu Phi.

Trong một thế giới mà dịch bệnh truyền nhiễm ngày càng khó dự báo và có tốc độ lan rộng nhanh hơn, động thái siết chặt giám sát Ebola của Thái Lan cũng là lời nhắc nhở đối với nhiều quốc gia trong khu vực về tầm quan trọng của năng lực ứng phó sớm. Với những dịch bệnh có tỷ lệ tử vong cao như Ebola, sự chủ động luôn là "lá chắn" quan trọng nhất trước khi khủng hoảng y tế thực sự xảy ra. ■